

**ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“
2021-2027**

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

BG05SFPR001-1.001

„Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“

2022 г.

Съдържание

1. Наименование на програмата.....	3
2. Наименование на Приоритет и специфична цел.....	3
3. Наименование на процедурата.....	3
4. Измерения по кодове.....	3
5. Териториален обхват.....	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати.....	3
7. Индикатори.....	8
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:.....	12
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:.....	12
10. Процент на съфинансиране:.....	13
11. Допустими кандидати.....	13
12. Допустими партньори.....	19
13. Дейности, допустими за финансиране.....	19
14. Категории разходи, допустими за финансиране.....	33
15. Допустими целеви групи.....	44
16. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо).....	44
17. Хоризонтални политики:.....	54
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо).....	55
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения.....	55
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения.....	55
21. Ред за оценяване на проектни предложения.....	55
22. Критерии и методика за оценка на проектите предложения.....	56
23. Начин на подаване на проектите предложения.....	56
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване.....	58
25. Краен срок за подаване на проектите предложения.....	59
26. Адрес за подаване на проектите предложения/концепциите за проектни предложения.....	60
27. Допълнителна информация.....	60
28. Приложения към Условието за кандидатстване.....	61

1. Наименование на програмата

Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО).

2. Наименование на Приоритет и специфична цел

Приоритет 1: „Приобщаващо образование и образователна интеграция“

СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на равния достъп до качествено и приобщаващо образование и обучение, както и на неговото завършване, по-специално за групите в неравностойно положение - от образованието и грижите в ранна детска възраст през общото и професионалното образование и обучение до висшето образование, както и образованието и ученето в зряла възраст, включително улесняване на мобилността с учебна цел за всички и достъпността за хората с увреждания

3. Наименование на процедурата

„ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“

4. Измерения по кодове¹

Код по измерение Област на интервенция: 149 и 154

Код по измерение Форма на подкрепа: 01

Код по измерение Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: 33

Код по измерение Допълнителни тематични области във връзка с ЕСФ+: 01, 06, 10

Код по измерение Равенство между половете във връзка с ЕСФ+, ЕФРР, КФ и ФСП: 02

5. Териториален обхват

Дейностите следва да се изпълняват на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати

Настоящата операция е „операция от стратегическо значение“ по смисъла на чл. 2, т.5 от Регламент (ЕС) 2021/1060².

¹ Съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) №2021/1060 за процедурата: код 149 Подкрепа за начално до средно образование; код 154 Мерки за подобряване на достъпа на маргинализирани групи като ромите до образование, заетост и насърчаване на социалното им приобщаване; код 01 Безвъзмездни средства; код 33 Без териториална насоченост; код 01 Принос към зелени умения и работни места; код 06 Преодоляване на детската бедност; код 10 Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър; код02 Интегриране на принципа на равенство между половете.

² Съгласно чл. 2, т.5 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, „операция от стратегическо значение“ означава операция, която

Основната цел на операцията е: Насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на учениците за трайното им приобщаване в училищното образование и подобряване на образователните им резултати.

Специфични цели на операцията:

- Подобряване на приобщаващия характер на училищната образователна система с фокус върху учениците от уязвими групи, в това число роми, и намаляване дела на преждевременно напусналите училище;
- Повишаване на мотивацията на учениците за учене и стимулиране на творческите им изяви;
- Изграждане на подкрепяща общност, в която участниците се чувстват приобщени и значими с оглед повишаване активността на учениците от уязвими групи в основното образование;
- Повишаване капацитета на педагогическите специалисти за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, съобразно индивидуалните потребности на всеки един ученик и на непедagogическия персонал, вкл. образователните медиатори, социални работници, помощници на учителя, подкрепящи учениците от уязвими групи и техните родители.

Осигуряване на приобщаващо и качествено образование за стимулиране на възможностите за учене на всички през целия живот е изведено като приоритет по цел 4 „Качествено образование“ сред целите за устойчиво развитие на ООН. В Доклада на ЕК за България 2020³ г. качеството и приобщаващият характер на образованието продължават да бъдат предизвикателства въпреки текущите реформи. В България проблемът с преждевременно напускащото образование и обучение е адресиран с целенасочени интервенции през периода 2014-2020 г., в т.ч. и със специален фокус върху уязвимите групи, но все още стойността на индикатора е над средното за ЕС – 12,8% спрямо 10,2% за ЕС за 2020 г. и 9,9% за 2021 г. Съгласно констатациите и препоръките в Обзора на образованието и обучението за 2020 г. и 2021 г. в рамките на Европейския семестър⁴ и Доклада на ЕК за България 2020 г. делът на преждевременно напусналите училище (ПНУ) е особено голям в селските райони - 26,2 %, в по-малките градове е 12,2 % и най-нисък е в по-големите градове - 5,9 %, както и че 67 % от учениците от ромски произход са напуснали преждевременно училище. Това показва, че за предотвратяване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образование е необходимо осъществяването мерки да бъдат продължени и разширени, като се подкрепя личностното развитие на учениците. Съгласно Доклад на Световна Банка⁵ „Образование и грижи в ранна детска възраст, общо образование и приобщаване: анализ на ситуацията и препоръки за насоката на политиките“ пандемията от COVID-19 води до спад в ученето и тласка повече ученици към функционална неграмотност. Прогнозите за България сочат, че може да се увеличи процентът ученици (15-годишни) с резултати под функционалната грамотност с до 7 процентни пункта – от 47% до 54%. Пандемията от COVID-19, външен за сферата на образованието феномен, има дългосрочен ефект и огромен потенциал да окаже негативно въздействие върху развитието на всеки участник в образователния процес. Тревожни са изводите от възложената от МОН оценка на въздействието на обучението от разстояние в електронна среда (ОРЕС) на

има значителен принос за постигането на целите на дадена програма и за която се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация.

³ https://www.minfin.bg/upload/43763/2020-european_semester_country-report-bulgaria_bg.pdf

⁴ <https://data.europa.eu/doi/10.2766/779430>; <https://data.europa.eu/doi/10.2766/081783>

⁵ Разработен съгласно подписано Споразумение за консултантски услуги от 12 февруари 2020 г. за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждане на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка в образованието 2030 г. между МОН и ИА ОПНОИР, от една страна, и Международната банка за възстановяване и развитие, от друга страна.

Института за изследвания в образованието (ИИО)⁶, особено за ниските нива на мотивация за учене, на ангажираност към ученето и на самооценка на учениците, които водят до съществено увеличен риск от преждевременно отпадане на уязвимите ученици и влошаване на образователните резултати на голям дял от учениците. Неблагоприятните ефекти от пандемията поддържат устойчиви образователните неравенства и цялостно ниски нива на функционална грамотност сред учениците в България. Съгласно Стратегическата рамка за образование, обучение и учене в Република България (2021-2030) приобщаващото образование остава приоритетна образователна политика, която в контекста на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) гарантира осъществяването на диференциран и индивидуализиран подход към всеки ученик спрямо неговите потребности, способности и интереси. Това способства за изместването на акцента от прилагането на политики за адаптиране на ученика към образователната система към политики за адаптиране на образователната среда към потребностите на учениците, в това число на учениците със специални образователни потребности (СОП) и други уязвими групи. Този подход осигурява прилагането на мерки за подкрепа за личностно развитие и за насърчаване участието и преодоляване на обучителните затруднения с акцент върху овладяването на български език, за ученици, за които българският не е майчин, включително роми, с цел успешно завършване на клас, етап или степен на образование, което да окаже благоприятно въздействие за тяхната личностна и социална реализация.

Едно от основните предизвикателства, идентифицирани и в Програма „Образование“ 2021-2027 г., е свързано с подобряване на приобщаващия характер на образователната система. В тази връзка Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ на Програма „Образование“ адресира проблема като залага на операции от стратегическо значение. Базирайки се на опита от програмен период 2014-2020 г. за подобряването и надграждането на условията за личностно развитие в усилията за намаляване на дела на преждевременно напускащите образование и обучение, се планира широкоспектърна **операция от стратегическо значение**⁷, която да обхваща училищното образование, осигурявайки хоризонтална подкрепа според индивидуалните потребности на всеки ученик. Чрез предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие операцията акцентира върху уязвимите групи, които според цитираните анализи и доклади са най-потърпевши от непредвидените обстоятелства заради кризата от COVID-19. Фокусът на интервенциите са учениците до завършване на основно образование (VII клас), като ще се подкрепят и ученици от средното образование (при доказана необходимост на индивидуалните потребности за ученици от гимназиален етап, например за национално външно оценяване в X клас или ДЗИ в XII клас). Операцията от стратегическо значение осигурява интервенция върху всички участници в образователния училищен процес - ученици, учители, директори и други педагогически специалисти, родители, както и непедagogически персонал - образователни медиатори, социални работници, помощници на учителя, други заинтересовани страни.

Операцията предвижда допълнително обучение, насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, които имат обучителни затруднения и които са отсъствали дълго от училище, както и на ученици с пропуски в усвояването на учебното съдържание, възникнали вследствие на непредвидени обстоятелства като COVID-19, с фокус развитие на базови умения. Провеждането на консултации по учебни предмети ще бъде насочено към всички ученици, които не постигат очакваните резултати, с фокус трайно приобщаване в образователната система

⁶<https://ire-bg.org/%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D0%B4%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%D1%82/>

⁷ Съгласно член 22, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060, програмата се придружава за информационни цели от списък на планираните операции от стратегическо значение и график.

на ученици от уязвими групи и разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия, формиране на умения за планиране на учебното и личното време, формиране на умения за планиране на кариерното развитие, преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците, решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация. Дейностите са насочени и към създаване на среда за обучение, в която езиковите умения на учениците се развиват едновременно с предметното знание чрез допълнително подпомагащо езиково обучение. Подкрепата за занимания по интереси цели да стимулира творческите изяви и да повиши мотивацията на учениците за учене, включително чрез развиване на компетентности за устойчиво развитие, демократична култура, граждански права и др. Съгласно извършена вътрешна оценка на системни проекти с КБ-МОН по ОПНОИР препоръките са свързани с разширен обхват на целевите групи, системен подход за осигуряване на позитивна училищна среда, на улеснен достъп до приобщаващо образование, активна работа на образователните медиатори и социалните работници с родителите. В тази връзка са планирани мерки, насочени към допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби за трайно приобщаване в училищното образование, като се осигурят допълнителни педагогически и непедagogически специалисти, психолози, логопеди, ресурсни учители, помощници на учителя, образователни медиатори, социални работници и др. Ще се подобри образователната среда и ще се подкрепи овладяването на ключови компетентности с цел подготовка за самостоятелен живот и личностна реализация.

Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, за операциите от стратегическо значение се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация⁸. В тази връзка за операцията от стратегическо значение се предвижда Конкретният бенефициент да създаде Експертна група за наблюдение, включваща представители на ресорните специализирани дирекции в МОН, които подпомагат и провеждат съответните политики. В рамките на настоящата операция от стратегическо значение Конкретният бенефициент МОН следва да осъществява мониторинг на резултатите от предвидените дейности, като представя регулярно (след края на всяка учебна година) информация за изпълнението на проекта и постигнатите резултати по операцията пред Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в системата на предучилищното и училищното образование⁹, като своевременно предоставя информация и кани за участие представител/и на УО.

Операцията ще допринесе и към изграждане на зелени умения съгласно Приложение I, Таблица 6 „Вторични тематични области по ЕСФ+“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 и т.16 от Преамбюла на Регламент (ЕС) 2021/1057. Настоящата операция е в изпълнение на целите на Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030 (НПР БЪЛГАРИЯ 2030). Операцията ще има пряк принос към постигане на заложените цели в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030) и по-конкретно в Приоритетна област 5 „Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция“, Цел 5.2. „Взаимодействие с деца и родители за създаване на положително отношение към образованието“, Цел 5.3. Подкрепа на развитието на специалистите в системата на

⁸ Съгласно чл. 2, т.5 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, „операция от стратегическо значение“ означава *операция, която има значителен принос за постигането на целите на дадена програма и за която се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация.*

⁹ Съгласно Правила за организацията и дейността на Отрасловия съвет членове на Отрасловия съвет в областта на средното образование са: МОН (зам.-министър на образованието и главен секретар), учителските синдикати и работодателските организации в сферата на образованието.

предучилищното и училищното образование, Цел 5.4. Прилагане на индивидуален подход към потребностите на всяко дете и на всеки ученик, Цел 5.5. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици със специални образователни потребности. Чрез интензивната работа с родители на учениците от уязвими групи и обученията на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал операцията ще допринесе и за постигане на целите на Приоритетна област 4 „Сплотени училищни общности и системна работа с родителите“, заложиени в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030).

Дейностите, финансирани по Програма „Образование“ 2021-2027 г., ще допринесат и за постигане на целите, заложиени в Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) и проекта на Национален план за действие за периода 2022-2023 г.

Операцията ще допринесе за прилагането на Европейската гаранция за децата за подкрепа на целевите действия и структурните реформи за борба с детската бедност. За изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата, Програма „Образование“ ще осигурява подкрепата в областта, посочена в Благоприятстващата рамка на политиката „Образование и грижи в ранна детска възраст, приобщаващо образование и училищни дейности и здравословна храна по време на всеки учебен ден“.

Настоящата операция ще допринесе и за изпълнение на разработената от Световна банка¹⁰ рамка на политиката в образованието, по-конкретно програми „Повишаване на четивната грамотност в България 2021-2027 г.: отговорът на предучилищния и началния етап на образованието“, „Образователна среда в отговор на ученето“, Резултати от ученето и компетентности: осигуряване на тласък на резултатите от ученето в посока усвояване на компетентности по качествено различен начин“ и „Включване и равнопоставеност: справяне с отпадането от училище и насочена подкрепа за уязвими групи“ програма „Справедливост - Уязвими групи и преодоляване на различията при завършването на училище“, които са насочени за преодоляване на образователната бедност и към общо образование и приобщаване.

Операцията отговаря на препоръките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) от оценка на системата на образованието и резултатите от ученето, насочени към приобщаващия характер в основното и средното образование.

Операцията от стратегическо значение ще надгради модели, инструменти и програми, добри практики, които са разработени по резултатните и обхватни проекти с конкретен бенефициент МОН по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 (ОПНОИР) като BG05M2OP001-2.004-0004 „Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (Твоят час) - фаза 1“ (насочен към индивидуалните потребности на учениците и развитието на заложибите и способностите им в избрани от тях области и за повишаване на успеваемостта им и трайното им включване в образователната система) и BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ (насочен към намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, както и към повторното им включване в образователния процес). Дейностите за допълнителна подкрепа за личностно развитие ще надградят изпълнявания в периода 2020-2023 г. проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“ по ОПНОИР, насочен към подкрепа на политиките на МОН за насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на деца и ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби, с оглед успешната

¹⁰ В рамките на Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и подкрепа за изграждането на подход, основан на доказателства за Националната стратегическа рамка за развитие на образованието до 2030 г. - <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=451> .

им реализация и социализация. Ще бъдат използвани разработените в периода 2014-2020 инструментариуми и механизми, с оглед фокусиране върху пряката работа с учениците. Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с национални програми като Национална програма (НП) „Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници“, НП „Мотивирани учители и квалификация“, модул „Надграждащо обучение на специалисти с висше образование с квалификация „учител“ без досегашен професионален опит като учители за включването им в образователно-възпитателния процес в училища, работещи с преобладаващ брой деца от уязвими групи“, модул „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“ на НП „Заедно за всяко дете“.

С цел недопускане на двойно финансиране, в процеса на изпълнение на проекта ще се извършва демаркация по отношение на дейностите и целевите групи в обхванатите образователни институции, финансирани по настоящата операция от стратегическо значение и процедурите, финансирани по ОПНОИР. Дейностите по операцията ще имат допълващ ефект, без да припокриват изпълнението на процедури BG05M2OP001-2.004 „Твоят час“, BG05M2OP001-2.011 „Подкрепа за успех“, BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“, BG05M2OP001-5.001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ и/или националните програми в тази област. Демаркацията ще бъде осъществявана на ниво образователна институция (училище, център за подкрепа на личностно развитие (ЦПЛР), др. образователни институции съгласно ЗПУО), като се следи за разграничение между изпълняваните дейности и участници по различните програми и проекти. Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с другите проекти по Приоритет 2 и Приоритет 3 на ПО 2021-2027, по които общата подкрепа за личностно развитие на учениците е фокусирана към повишаване на дигиталните умения и за кариерното развитие чрез дуалната система на обучение и практики в професионалното образование и обучение (ПОО). По настоящата операция няма да се предоставя кариерно и професионално ориентиране на ученици в ПОО. В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Настоящата операция може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и припокрива национални и международни програми и други процедури по ОПНОИР и Програма „Образование“ 2021-2027. Недопускането на двойно финансиране на дейности и целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване (чрез декларации) и на етап договаряне (чрез проверка за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проекта (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците, и др.).

Планираните дейности са в съответствие със Закона за предучилищното и училищно образование и Наредбата за приобщаващото образование.

7. Индикатори¹¹

Отчитайки етапните цели до 2024 г. и целевите стойности до 2029 г. на индикаторите за изпълнение по Приоритет 1, СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква е) на Програма „Образование“, Конкретният бенефициент се ангажира да постигне следните етапни цели (до края на 2024 г.) и целева стойност на индикаторите до края на изпълнение на операцията:

Индикаторите, чрез които се измерва постигането на целите на процедурата:

За изпълнение

- **ЕЕСО06 брой на децата на възраст под 18 години – 96 279, до края на 2024 г. – 38 511.**

¹¹ Под индикатори се имат предвид показатели съгласно чл.16 Рамка на изпълнението от Регламент (ЕС) 2021/1060.

<u>от които</u>	<u>Целева стойност</u> <u>2027 г.</u>	<u>Етапна цел</u> <u>2024 г.</u>
<u>в Регион в преход (ЮЗР)</u>	<u>16 047</u>	<u>6 419</u>
<u>в По-слабо развитите региони</u>	<u>80 232</u>	<u>32 092</u>

Индикаторът измерва броя на учениците, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие и учениците, получили обща подкрепа за личностно развитие. В случай, че ученик със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби е получил и допълнителна, и обща подкрепа за личностно развитие, то той се брои еднократно.

От тях:

- **SOI 1.2. Брой деца и ученици в предучилищното и училищното образование със специални образователни потребности (СОП), в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие – 8539, до края на 2024 г. -3415.**

<u>от които</u>	<u>Целева стойност</u> <u>2027 г.</u>	<u>Етапна цел</u> <u>2024 г.</u>
<u>в Регион в преход (ЮЗР)</u>	<u>1423</u>	<u>569</u>
<u>в По-слабо развитите региони</u>	<u>7116</u>	<u>2 846</u>

Индикаторът измерва броя на подкрепените ученици със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби, на които е предоставена допълнителна подкрепа за личностно развитие и осигуряване на подкрепяща среда - подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, съгласно нормативните изисквания и политиките за реформа в образованието. Един такъв ученик се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвал, получавайки допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- **SOI 1.3. Брой родители, подкрепени в процеса на приобщаващото образование – 96 279, до края на 2024 г. – 38 511.**

<u>от които</u>	<u>Целева стойност</u> <u>2027 г.</u>	<u>Етапна цел</u> <u>2024 г.</u>
<u>в Регион в преход (ЮЗР)</u>	<u>16 047</u>	<u>6 419</u>
<u>в По-слабо развитите региони</u>	<u>80 232</u>	<u>32 092</u>

Индикаторът измерва броя на родителите (на ученици от целевите групи), участници в дейности по операцията. В случай че родител участва от името на повече от един ученик, то той се брои еднократно. Независимо в колко дейности/обучения, семинари е участвал един родител, то той се брои еднократно.

- **SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа – 87 740, до края на 2024 г. – 35 096.**

<u>от които</u>	<u>Целева стойност</u> <u>2027 г.</u>	<u>Етапна цел</u> <u>2024 г.</u>

<i>в Регион в преход (ЮЗР)</i>	<u>14 623</u>	<u>5 849</u>
<i>в По-слабо развитите региони</i>	<u>73 117</u>	<u>29 247</u>

Индикаторът измерва броя на учениците от уязвими групи, с обучителни затруднения, в риск от отпадане от училищното образование, получили обща подкрепа за личностно развитие. Един такъв ученик се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвал, получавайки обща подкрепа за личностно развитие.

- **SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедagogически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи заети, вкл. самостоятелно заети – 4169, до края на 2024 г. – 1667.**

<i>от които</i>	<u>Целева стойност 2027 г.</u>	<u>Етапна цел 2024 г.</u>
<i>в Регион в преход (ЮЗР)</i>	<u>695</u>	<u>278</u>
<i>в По-слабо развитите региони</i>	<u>3474</u>	<u>1 389</u>

Индикаторът измерва броя на обучените педагогически специалисти и на обучените образователни медиатори, социални работници и друг непедagogически персонал, придобили или надградили умения за работа с ученици със затруднения в ученето (поради проблеми с майчиния език, отсъствия, липса на мотивация, домашна среда и т.н.), вкл. ученици със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби, от уязвими групи, в риск от отпадане от образование. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко обучения е участвало по операцията.

- **ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – 48 140, до края на 2024 г.- 19 256.**

<i>от които</i>	<u>Целева стойност 2027 г.</u>	<u>Етапна цел 2024 г.</u>
<i>в Регион в преход (ЮЗР)</i>	<u>8 023</u>	<u>3 209</u>
<i>в По-слабо развитите региони</i>	<u>40 117</u>	<u>16 047</u>

Индикаторът измерва броя на ученици от маргинализирани групи, като напр. роми и на техните родители, реално участващи в процеса на приобщаващо образование в дейности по операцията. Един ученик/родител се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвал.

За резултат

- **SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати след 1 година участие в операцията – 86 651.**

<i>от които</i>	<u>Целева стойност 2027 г.</u>
<i>в Регион в преход (ЮЗР)</i>	<u>14 442</u>
<i>в По-слабо развитите региони</i>	<u>72 209</u>

Индикаторът измерва броя на учениците от уязвими групи, със затруднения в ученето, в риск от отпадане, вкл. със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби в училищното образование

с подобрени образователни резултати от получената обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие след 1 година участие в дейности по операцията. Индикаторът измерва броя на подкрепените ученици, останали в образование и подобрили образователните си резултати и/или намалили броя на отсъствията, и санкциите, както и получили награди, поощрения, др. след 1 година участие в операцията.

От тях:

- **Брой на ученици със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби**

<u>от които</u>	<u>Целева стойност 2027 г.</u>
<u>в Регион в преход (ЮЗР)</u>	<u>1 281</u>
<u>в По-слабо развитите региони</u>	<u>6 404</u>

- **Брой на ученици от уязвими групи със затруднения в ученето, в риск от отпадане, без тези със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби**

<u>от които</u>	<u>Целева стойност 2027 г.</u>
<u>в Регион в преход (ЮЗР)</u>	<u>13 161</u>
<u>в По-слабо развитите региони</u>	<u>65 805</u>

- **EECR03 участници, които при напускане на операцията получават квалификация – 3509.**

<u>от които</u>	<u>Целева стойност 2027 г.</u>
<u>в Регион в преход (ЮЗР)</u>	<u>585</u>
<u>в По-слабо развитите региони</u>	<u>2 924</u>

Индикаторът измерва броя на обучените и останали на работа в институциите в системата на образованието/в сферата на образованието след приключване на дейностите по операцията педагогически специалисти, получили 1, 2 и/или 3 кредита и след участие в квалификационни курсове и които са повишили капацитета и уменията си за работа с ученици със затруднения в ученето (поради проблеми с майчиния език, отсъствия, липса на мотивация, неблагоприятна домашна среда и т.н.), вкл. деца и ученици със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, от уязвими групи, в риск от отпадане от образование и за работа с техните родители. Едно лице се брой еднократно независимо в колко квалификационни обучения е участвало и колко квалификационни кредита е получило в рамките на изпълнение на операцията.

Индикаторът е свързан с индикатор за изпълнение SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедagogически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи.

Информационната система за управление и наблюдение 2020 (ИСУН 2020) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата. Кандидатът трябва да включи в проектното си предложение всички индикатори за изпълнение и за резултат, посочени по-горе. Всеки индикатор трябва да бъде количествено определен в т. 8 Индикатори на попълнения Формуляр за кандидатстване с положителна целева стойност, различна от 0. Заложените целеви стойности за тези индикатори следва да съответстват като минимум на посочените по-горе стойности. Базовата стойност на всеки индикатор, включен в проектното предложение, следва да бъде попълнена с „0“. При попълването на индикаторите за изпълнение, кандидатът следва да посочи и етапните цели до 2024 г. При попълването на всички индикатори, конкретният бенефициент трябва да съобрази максималния размер на финансовия ресурс за Региона в преход (ЮЗР) и По-слабо развитите региони съгласно разпределението по-горе.

Това изискване е критерий от комплексната оценка на проектното предложение. При неизпълнение на одобрени индикатори, съгласно чл. 70, ал. 1, т. 7 на ЗУСЕФСУ, финансовата подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.

Кандидатът е необходимо да представи към документите, които се подават на етап кандидатстване, Декларация за съгласие за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (Приложение II към условията за кандидатстване), която е задължително условие за НСИ, съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009, за предоставяне на статистически данни, както в процеса на кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е, както следва:

151 123 000 лева

Средства от ЕСФ+

124 025 093 лева

Национално съфинансиране

27 097 907 лева.

Максимум 29 529 715,00 лв. от общия бюджет на операцията (преки и непреки разходи) може да бъде планиран и отчетен към категория *Регион в преход* (Югозападен район). Останалите средства следва да се планират и отчетат към категория *По-слабо развити региони* (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).

Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло посочената по-горе сума в случай, че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

По настоящата процедура няма изискване за минимален размер на безвъзмездната финансова помощ.

**Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура:
151 123 000 лв.**

10. Процент на съфинансиране¹²:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

11. Допустими кандидати

Конкретен бенефициент по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) е Министерството на образованието и науката, в съответствие с решение за одобрение на методология и критерии за подбор на операция „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование” от проведено на 23 юни 2022 г. XVI заседание на Комитета за наблюдение на ОПНОИР 2014-2020, позовавайки се на чл. 4, ал. 2 от Вътрешните правила за работа на КН на ОПНОИР „В случай на застъпване на два програмни периода, Управляващият орган на ОПНОИР, след консултации с представители на Европейската комисия, в качеството им на наблюдатели, може да предложи на председателя, да съчетае функциите на комитетите за двата програмни периода до определянето на състава на новия Комитет за наблюдение“. След одобрение на Програма „Образование“ 2021-2027 г. от Европейската комисия и сформиране на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 г., същият ще разгледа взетите решения от Комитета за наблюдение на ОПНОИР.

Министерството на образованието и науката реализира проекта, чрез дирекция „Управление и изпълнение на проекти“ в училищата в системата на училищното образование.

В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ¹³, регионалните управления по образованието и държавните, общинските и частните¹⁴ училища, центровете за подкрепа за личностно развитие¹⁵ (ЦПЛР), центровете за специална образователна подкрепа¹⁶ (ЦСОП),

¹² Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо)

¹³ Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление ЗУСЕФСУ, ДВ, бр.51 от 1 юли 2022 г. Съгласно § 18, ал. 1 от ЗПУО, „С влизането в сила на закона: 1. съществуващите общински обслужващи звена – извънучилищни педагогически учреждения и за организиран отход и спорт, продължават да осъществяват дейността си по този закон като **центрове за подкрепа за личностно развитие** в зависимост от дейността си по чл. 49, като имат право да запазят наименованията си; 2. съществуващите държавни обслужващи звена, с изключение на ресурсните центрове за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности и на Националния дворец на децата, продължават да осъществяват дейността си по този закон като съответните специализирани обслужващи звена в зависимост от дейността си по чл. 50.“

¹⁴ Съгласно §6 от ДР на ЗУСЕФСУ, ДВ, бр.51 от 1 юли 2022 г. § 6. (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.) Регионалните управления на образованието, държавните, общинските и частните детски градини и училища, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и държавните и частните висши училища, и научните организации съгласно Закона за висшето образование могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерството на образованието и науката, финансирани по Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 - 2020 г., по Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020 г., по Програма "Образование" 2021 - 2027 г. и по Програмата за развитие на регионите 2021 - 2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

¹⁵ Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО „Центърът за подкрепа за личностно развитие е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности.“.

¹⁶ Съгласно чл. 49, ал. 2, т. 1 от ЗПУО „Центрове за подкрепа за личностно развитие са и центровете за специална образователна подкрепа, създадени по реда на този закон, които извършват: 1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.“.

регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование¹⁷ (РЦПППО), Държавния логопедичен център (ДЛЦ), гр. София¹⁸, Националният дворец на децата (НДД)¹⁹ могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретен бенефициент – Министерството на образованието и науката при спазване на правилата за недопускане на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

Частните училища по чл. 40 от ЗПУО следва да са вписани в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Конкретният бенефициент по настоящата операция следва да осъществи процес за подбор на образователните институции – училища, които желаят да бъдат включени в изпълнението на дейностите по настоящата операция. За целта, конкретният бенефициент следва да представи към своето проектно предложение **Механизъм за подбор на училища**, който включва обективни изисквания, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията, отчитайки разпределението, описано в т. 8 от настоящите Условия за кандидатстване, чрез представени за целта анализи. Документът – **Механизъм за подбор на училищата** следва да бъде подписан от официалния представител на кандидата и представен в секция 13. „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра за кандидатстване.

Необходимо е Механизмът за подбор да предвижда най-малко следното:

- Обосновка за пропорционално разпределение на средствата съобразно предизвикателствата във всяка категория регион за планиране на ниво NUTS 2, както и на по-ниско ниво (например NUTS 3, когато е приложимо) според доказаните нужди и предизвикателства на региона, общините и населените места в него, като се отчита концентрация на училища, целеви групи, др. Механизмът следва да съдържа и ясна аргументация по отношение разпределението на средствата за гр. София и останалите населени места в Югозападен район, отчитайки ограниченията за финансовия ресурс, разпределен за ЮЗР.
- Покана към всички държавни, общински и частни училища, която може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления, с оглед включване на максимален брой училища и постигане най-малко на посочените в т. 7 от настоящите Условия за кандидатстване целеви стойности на индикаторите.
- Функциите на регионалните управления на образованието и конкретния бенефициент в процеса на подбор на училища. • Процесът на подбор на училища следва да включва представяне на заявление от училище, придружено от съответната обосновка на нуждите за осъществяване на дейностите по процедурата, в т.ч. дейности в подкрепа на училището; дейности в подкрепа на учениците, дейности в подкрепа на родителите и дейности в подкрепа на квалификацията на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал, в т.ч. образователните медиатори, социални работници, помощници на учителя, въз основа на идентифицираните потребности и взаимодействие на участниците в образователния процес като:

¹⁷ Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование са специализирани обслужващи звена съгласно чл. 50, ал. 3 от ЗПУО.

¹⁸ Съгласно § 20, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Държавният логопедичен център продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 3 и 5 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 3.

¹⁹ Съгласно § 19, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Националният дворец на децата продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 1.

- степен на концентрация на ученици от уязвими групи в училищата, вкл. по териториални и демографски характеристики, с фокус територии/райони/населени места с висока степен на преждевременно напускане на образование;
- идентифицирани потребности на ученици от уязвими групи, вкл. на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби с оглед мотивация за учене и подобряване на образователните им резултати;
- идентифицирани потребности на родителите на учениците от уязвими групи с оглед активното им участие в образователния процес и в училищната общност и определяне на мероприятия и обучения за тях;
- идентифицирани потребности за кариерно професионално развитие на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал, в съответствие с нуждите на учениците от уязвими групи и на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби на училищно ниво чрез утвърдените планове/програми на училищно ниво.
- Процесът на подбор следва да вземе предвид:
  - процент на учениците от уязвими групи в съответното училище и броя на учениците от уязвими групи, вкл. броя на учениците, за които българският език не е майчин²⁰;
  - обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на учениците;
  - броя на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания, с изявени дарби в съответното училище;
  - обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците със СОП, с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби;
  - броя на учителите (вкл. специалистите в екипите за личностно развитие) и непедagogическия персонал), ангажиран с тяхното обучение и подкрепа;
  - обосновка за необходимостта от назначаване на допълнителен педагогически и непедagogически персонал;
  - обосновка за необходимостта от закупуване на оборудване/обзавеждане за допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици;
  - обосновка за необходимостта от обучение на предложения брой специалисти, като се посочат основните предизвикателства пред учениците, областите, в които педагогическите специалисти/непедagogически персонал имат нужда да развиват уменията си, вкл. за работа с инструментариума за определяне на учениците в риск от отпадане, като инвестициите се обвържат с конкретни показатели за подобрене на резултатите, мотивацията и постиженията на учениците.
  - анализ на образователните резултати на включените ученици и план за подобряването им на годишна база в рамките на изпълнение на проекта, както и 1 година след приключване на операцията.

Изборът на училища се извършва в съответствие с посочения Механизъм, който се представя на етап кандидатстване. В процеса на изпълнение на проекта Конкретният бенефициент представя списък с училища, заявили интерес и одобрени за участие в дейностите по процедурата, който ще се актуализира и допълва през периода на изпълнение, след осъществяване на избор в съответствие с Механизма.

²⁰ Чрез анкетни карти, Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО), др.

В случай че в проектното предложение се планира закупуване на оборудване (материални/нематериални активи) за допълнителна подкрепа за личностно развитие в ЦПЛР и РЦПППО, Механизмът на подбор на училища следва да бъде допълнен от Конкретният бенефициент с описание на процеса на подбор на такива центрове, въз основа на обективни изисквания за подбор, гарантиращи ефективност при разходването на средствата, при ясна демаркация с проект BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“ по ОПНОИР.

Регионалните управления на образованието (РУО) следва да извършат оценка на получените документи от училищата и класиране на областно ниво на училищата в съответствие с горните изисквания за проверка на получените заявления.

Финалното класиране се извършва от конкретния бенефициент въз основа на получените класирания от всички РУО като се цели осигуряване на балансирано териториално разпределение на средствата по настоящата операция при спазване на изискванията за разпределение на бюджета на операцията по категории региони за планиране от ниво NUTS 2.

В случай, че частно училище подаде заявление за участие и бъде избрано за включване в изпълнение на дейности по проекта съгласно Механизма за подбор на училищата, то следва да подаде **Декларация за минимални помощ (Приложение XVIА към Условиата за изпълнение)** към КБ-МОН, който извършва проверка на декларираните обстоятелства в регистъра на минималните помощи - <https://minimis.minfin.bg/>. В резултат на направената проверка КБ-МОН и частното училище сключват **Договор/Споразумение за изпълнение на дейности по проекта** (примерен договор/споразумение е представен в *Приложение XVIIВ към Условиата за изпълнение*) при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) №1407/2013 г. и националното законодателство относно режима на помощ и условията за финансиране, описани в т.16 от настоящите Условия за кандидатстване. При изпълнение на проекта конкретният бенефициент МОН, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта, включително ежегоден мониторинг на образователните резултати на учениците в резултат на подкрепата по операцията. В тази връзка Конкретният бенефициент МОН следва да създаде²¹ Експертна група за наблюдение за подпомагане на дейностите за мониторинг и оценка на операцията от стратегическо значение. Съставът на Експертната група за наблюдение включва представители на ресорните специализирани дирекции в МОН, които подпомагат и провеждат съответните политики. За целта конкретният бенефициент следва да идентифицира в своето проектно предложение дирекциите в МОН, които имат отношение към изпълнението на проекта на база техните функции. За целите на мониторинга на операцията КБ представя регулярно, след края на всяка учебна година, информация за изпълнението на дейностите по проекта на Експертната група за наблюдение, за обсъждане, препоръки и съгласуване на текущия напредък, както и на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в предучилищното и училищното образование като съевременно предоставя информация и кани за участие представител/и на УО. **Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Експертна група за наблюдение“.**

Конкретният бенефициент следва да опише в своето проектно предложение **Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания**. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на Конкретния бенефициент и съответните участващи институции) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните

²¹ Съставът и дейността на Експертната група за наблюдение се определя със заповед на министъра на образованието и науката .

права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8220> . **Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване: поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС²² и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания²³“.**

Конкретният бенефициент при кандидатстване по настоящата операция следва да опише в проектното предложение как ще се разграничава проектът с други проекти по ОПНОИР като BG05M2OP001-2.011 „Подкрепа за успех“, BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“, BG05M2OP001-5.001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ и национални програми (НП) като НП „Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници“, НП „Мотивирани учители и квалификация“, модул „Надграждащо обучение на специалисти с висше образование с квалификация „учител“ без досегашен професионален опит като учители за включването им в образователно-възпитателния процес в училища, работещи с преобладаващ брой деца от уязвими групи“, модул „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“ на НП „Заедно за всяко дете“, ако същите се застъпват в периода на изпълнение с цел избягване на двойно финансиране, и как ще надгради тези проекти. Конкретният бенефициент следва да опише и демаркация и допълняемост с процедури по Приоритет 2 и Приоритет 3 на Програма „Образование“ 2021-2027, по които общата подкрепа за личностно развитие на учениците е фокусирана към повишаване на дигиталните умения и за кариерното развитие чрез дуалната система на обучение и практики в професионалното образование и обучение (ПОО), както и че няма да се предоставя подкрепа за кариерното и професионално ориентиране на ученици в ПОО. Дейностите за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование следва да прилагат новите модели, инструменти и програми, които са разработени по проекти с конкретен бенефициент МОН по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020. **Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „ Демаркация и допълняемост“ от Формуляра за кандидатстване.** За целта Конкретният бенефициент МОН декларира в Декларация на кандидата (*Приложение I към Условията за кандидатстване*) липса на двойно финансиране и за увереност съгл. чл.73, ал.2, буква е) от Регламент (ЕК) 2021/1060.

Процедурата чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент се осъществява съгласно разпоредбите на чл. 5, ал. 1 и чл. 23-24 от ПМС № 162/05.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г., които са в сила по реда на §71 (3) от Преходните и заключителни разпоредби²⁴ на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) до приемане на нормативните актове за програмен период 2021-2027 г.

Кандидатът по процедурата чрез директно предоставяне трябва:

- да е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта;

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>

²³ <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135791921>

²⁴ § 71. (1) В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет и министърът на финансите приемат или привеждат в съответствие с него нормативните актове по прилагането на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление. (2) Приетите от Министерския съвет и министъра на финансите нормативни актове до влизането в сила на този закон запазват своето действие по отношение на програмния период 2014-2020 г. (3) Нормативните актове по ал. 2 се прилагат до приемането на актовете по ал. 1 и за програмен период 2021 – 2027 г., доколкото не противоречат на този закон.

и
- да разполага с необходимия административен и финансов капацитет, който гарантира успешното изпълнение на дейностите по проекта.

Кандидатът трябва да отговаря на изискванията за административен и финансов капацитет съгласно методология и критерии за оценка на проектно предложение (*Приложение IX към Условиата за кандидатстване*).

При кандидатстване, кандидатът трябва да декларира в секция 11 от Формуляра за кандидатстване, че разполага с необходимия финансов и административен капацитет за изпълнението на проекта.

Финансов капацитет – Кандидатът разполага с необходимите финансови ресурси и механизми, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост.

Това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия към момента на кандидатстване в Закона за държавния бюджет. Счита се, че кандидатът разполага с необходимия финансов капацитет, ако утвърдените разходи по бюджета за текущата финансова година на бенефициента са по-високи от размера на исканата БФП по настоящата процедура. Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.

Административен капацитет – Екипът за организация и управление на проекта на централно ниво следва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. Изборът на експерти в екипа за управление на проекта на централно ниво е в съответствие с Указания на УО на ПО 2021-2027 г. за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирание на екипите за организация и управление на проекти (*Приложение VII към Условиата за кандидатстване*). Членовете на екипа за управление на проекта на централно ниво, за които са представени автобиографии (най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво) следва да имат поне 1 година опит в управлението и/или изпълнението на проекти и/или сходни дейности.

За доказване на административен капацитет, кандидатът следва да представи автобиографии по образец (*Приложение III към Условиата за кандидатстване*) на най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво (ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водещ координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт видимост и комуникация), придружени от документ/и относно извършения подбор на основните членове на екипа на централно ниво. За останалите позиции в екипа за управление на проекта на ниво КБ-МОН и РУО²⁵ в секция 9 „Екип“ от Формуляра за кандидатстване се посочват минималните изисквания за заемане на длъжността, вкл. за квалификацията и отговорностите на всеки тип позиция.

В секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Административен капацитет/Екип за управление“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът следва да опише проведената процедура за подбор на основните членове на екипа за организация и управление, в съответствие с Указанията на УО на ПО за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирание на екипи за организация и управление на проекти (*Приложение VII към Условиата за кандидатстване*). В т. 13 „Прикачени електронно подписани документи“ следва да се приложат всички документи, доказващи извършения подбор. Конкретният бенефициент задължително посочва в секция 9 от Формуляра за кандидатстване и териториалните екипи съгласно цитираното *Приложение VII*.

²⁵ Съгласно Приложение VII към Условиата за кандидатстване.

Министерството на образованието и науката, чрез Дирекция „Управление и изпълнение на проекти“, в качеството на конкретен бенефициент по настоящата процедура, ще осигурява дейностите по организация и управление на проекта, отчитане и контрол на дейностите, съгласно договора за безвъзмездна финансова помощ. За участие в дейностите по организиране изпълнението на проекта, бенефициентът може да определи и други служители на МОН, извън тези в дирекция „Управление и изпълнение на проекти“, съобразно тяхната експертиза, професионален опит и компетентност съгласно Указанията на УО – Приложение VII.

За осъществяване на дейностите по управление на проекта конкретният бенефициент може да се подпомага и от външни експерти, назначени по утвърдено допълнително щатно разписание съгласно § 16, ал. 7 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията и съгласно Указанията на УО – Приложение VII.

12. Допустими партньори

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретен бенефициент не се допуска участието на партньори.

Изпълнители

На основание чл. 49, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ може да възлагат на изпълнители – външни за тях лица, дейности по изпълнението и/или по управлението на проект, когато това е предвидено в него за съответната дейност. Изборът на изпълнители е предмет на правилата, посочени в Глава четвърта „Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ или Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Правилника за неговото прилагане (ППЗОП). **Избраните изпълнители не са бенефициенти и/или партньори по проектите.**

Конкретният бенефициент е длъжен да сключи договорите с изпълнители до 12 месеца от изтичането на сроковете, предвидени за тяхното сключване в одобреното проектно предложение. Неспазването на посочения срок води до едностранно прекратяване от страна на Ръководителя на УО на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (чл. 39, ал. 4 от ЗУСЕФСУ).

13. Дейности, допустими за финансиране

Дейностите, предвидени за изпълнение, и съответните разходи в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да са с нестопански характер и да гарантират постигането на целите на Програма „Образование“ 2021-2027 по Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и по СЦ по чл. 4, пар. 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на равния достъп до качествено и приобщаващо образование и обучение, както и на неговото завършване, по-специално за групите в неравностойно положение - от образованието и грижите в ранна детска възраст през общото и професионалното образование и обучение до висшето образование, както и образованието и ученето в зряла възраст, включително улесняване на мобилността с учебна цел за всички и достъпността за хората с увреждания, при оптимално съотношение между очакваните разходи и ползи.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013, Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонд за

справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и на ПО 2021-2027;
- Да бъдат ясно обосновани и да имат конкретни цели;
- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕСФСУ;
- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатът описва и обосновава в проектното предложение:

Дейност 1. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, вкл. нови в системата учители, и експерти от РУО, за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. социално-емоционалното учене в класните стаи, както и обучения на непедагогическия персонал, вкл. образователни медиатори и социални работници за подпомагане на обучението, в съответствие с утвърдени програми за професионалното и кариерното им развитие.

Дейност 1 предвижда обучения на педагогически специалисти, непедагогически персонал – в т.ч. образователни медиатори/социални работници/помощници на учителя, експерти от РУО, предоставящи експертно-методическа помощ по дейностите за личностно развитие, вкл. специалистите от екипите за подкрепа за личностно развитие на ученици в съответствие с идентифицираните нужди от подобряване на капацитета за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, съобразно индивидуалните потребности на всеки ученик. **Обученията се провеждат след идентифициране на нуждите на ниво училище в съответствие с утвърдени програми за професионалното и кариерното развитие²⁶ на специалистите, както и на образователните медиатори/социалните работници/помощниците на учителя и въз основа на анализ на нуждите за работа с ученици от уязвими групи, ученици с обучителни затруднения или в риск от отпадане от образование, със СОП, в риск, с хронични заболявания, с изявени дарби от училищата, както и за работа с родители в процеса на приобщаващото образование.**

Обученията са за различни категории обучаеми, с различна тематична насоченост и организационна форма и могат да бъдат:

- Обучения за педагогически специалисти за повишаване на квалификацията им за предоставяне на *обща подкрепа за личностно развитие* с присъждане на квалификационни кредити съгласно разпоредбите на Наредба №15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и Наредба за приобщаващото образование с физическо присъствие и обучения без физическо присъствие – в електронна среда. Обученията са

²⁶ ЗПУО, Глава единадесета „Учители, директори и други педагогически специалисти“ и чл.44 от Раздел IV на Наредба 15/2019 г. на министъра на образованието и науката.

за педагогически специалисти в начален етап и в прогимназиален етап на основно образование, а когато е приложимо и в гимназиален етап.

- Обучения на педагогическите специалисти за повишаване на квалификацията им за предоставяне на *допълнителна подкрепа за личностно развитие* с присъждане на квалификационни кредити съгласно разпоредбите на Наредба №15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти и Наредба за приобщаващото образование с физическо присъствие и обучения без физическо присъствие – в електронна среда. Обученията са за педагогически специалисти в **начален етап и в прогимназиален етап на основно образование, ако е приложимо и от гимназиален етап, от участващите образователни институции**²⁷ – държавни, общински и частни училища, центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), центрове за специална образователна подкрепа (ЦСОП), регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО), Държавния логопедичен център, гр. София, Националният дворец на децата, в това число ресурсни учители, логопеди, психолози, рехабилитатори на слуха и говора, учители на ученици с нарушено зрение, тренъори, педагогически съветници и др. педагогически специалисти, членовете на екипите за подкрепа за личностно развитие, координаторите и др., които предоставят и са ангажирани с допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Обучения на непедагогически персонал, в помощ на педагогическите специалисти за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие като образователни медиатори, социални работници, кариерни консултанти, помощници на учителя и други в помощ на педагогическите специалисти при предоставяне обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, както и обучения на педагогически специалисти без присъждане на квалификационни кредити.

Обученията по Дейност 1 са според идентифицирани потребности за кариерно професионално развитие на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, в съответствие с нуждите на учениците от уязвими групи, вкл. на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби на училищно ниво чрез утвърдените планове/програми на училищно ниво, което е изискване в Механизма за подбор на училищата.

Провеждането на обученията по Дейност 1 се организират от училищата или РУО, или МОН съгласно нормативните изисквания по реда на ЗОП.

Дейност 1 следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение на съответната дейност и очакваните резултати например като видове планирани обучения, продължителност, брой на педагогическите специалисти, които ще бъдат обучени, броя на непедагогическия персонал, включени в обучения и т.н. При провеждане на обученията за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и на представителите на непедагогическия персонал се прилагат единични разходи в съответствие с член 53, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 2021/1060, които са определени в **Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение X към условията за кандидатстване)**. Следва да се опишат в кой бюджетен ред са заложили и предвидените разходи по дейността. Подробно следва да се опишат и предвидените стойности по региони за планиране (Региони в преход и По-слабо развити региони), по код по област на интервенция и по код по вторични тематични области на ЕСФ+, както и предвидените общи стойности по бюджетни редове (разбивка по видове разходи като описание и сума). В поле „Резултат“ следва да се опишат очакваните конкретни резултати от изпълнението на планираната

²⁷ ЗПУО чл. 2, ал. 3

дейност, включително да се посочи за изпълнението на кои индикатори допринася дейността, както и стойност на съответния индикатор – обща и по региони. Индикаторите и стойностите им, посочени в секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта — поле „Резултат“, следва да съответстват на индикаторите и стойностите, посочени в секция 4 „Индикатори“ от Формуляра за кандидатстване. За целите на Дейност 1 се планира индикатор за изпълнение *SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедagogически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи* и индикатор за резултат *EECR03 участници, които при напускане на операцията получават квалификация*, съгласно посоченото в т. 7 от настоящите Условия за кандидатстване.

При попълването на секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите, като осигури възможност за паралелно изпълнение на дейности, съобразно идентифицираните нужди и предвидените индикатори за изпълнение и резултат, включително разпределени по региони на планиране (Региони в преход и По-слабо развити региони), по код по област на интервенция и по код по вторични тематични области на ЕСФ+.

Всяко обучение следва да завършва с ясен краен резултат – успешно обучен педагогически специалист или представител на непедagogическия персонал. Всеки успешно обучен педагогически специалист или представител на непедagogическия персонал получава сертификат/удостоверение/свидетелство за успешно завършено обучение или друг еквивалентен документ, доказващ резултата, независимо дали се присъждат или не квалификационни кредити.

При обученията за педагогически специалисти по Дейност 1 се прилагат разпоредбите на Наредба №15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти за присъждане на квалификационни кредити. Обученията за присъждане на квалификационни кредити се извършват само от институции съгласно чл. 43 от Раздел IV „Условия и ред за повишаване квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти“ от Наредба №15 от 22.07.2019 г., като обучителните организации по чл. 43, т. 2 следва да имат одобрени обучителни програми и да са вписани в Информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

За новите в системата на образованието педагогически специалисти са допустими обучения за въвеждаща квалификация за оказване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие по реда на чл.45, ал.1, т.1.от Наредба №15/2019 г. В случай че педагогически специалисти и представители на непедagogическия персонал не са участвали по други проекти и програми в обучения за работа с инструментариум за определяне на учениците в риск, както и за работа с инструментите, разработени по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ по ОПНОИР, то същите са допустими за тях. С оглед избягване на двойно финансиране конкретният бенефициент следи да няма дублиране на едни и същи обучения на педагогически специалисти и непедagogическия персонал с други програми и проекти в рамките на изпълнение на проекта. В тази връзка в рамките на проекта и продължителността на Дейност 1 един педагогически специалист може да участва в повече от едно обучение, за което са присъдени 1, 2 и/или 3 квалификационни кредита, но на различна тема. Същото се отнася и за представителите на непедagogическия персонал.

Дейност 2. Интензивна работа с родители на ниво училище за формиране на положителни нагласи към образованието и за пълноценното им участие в образователния процес като:

о Съвместни дейности на ученици, родители, учители и непедagogически персонал, в т.ч. образователни медиатори, социални работници и лидерски екипи за сближаване на общността в подкрепа целите на образователната институция.

о Обучения на родители на ученици от уязвими групи за мотивиране, осъзнаване и осъществяване на техните отговорности по възпитание, развитие, образование и отглеждане на децата им; за активно участие в живота на образователната институция и за формиране на мотивация за активно приобщаване на децата им в образователната система.

о Работа с родители от общността при включването им в училищни инициативи, вкл. допитвания по значими теми за училищния живот, създаване на условия за диалог, доверие и равнопоставеност при вземането на решенията за образованието на децата им, провеждане на тематични беседи, срещи с педагогически специалисти, дни на отворените врати, др.

Дейност 2 „Интензивна работа с родители на ниво училище за формиране на положителни нагласи към образованието и за пълноценното им участие в образователния процес“ предвижда различни форми на *системна работа* с родители на ученици, както от уязвимите групи, така и с други родители, когато е приложимо, като участници в процеса на приобщаващо образование.

Дейност 2 предвижда организиране и провеждане на събития на училищно ниво, и/или между училища, и/или участие в събития/мероприятия/дискусии/кръгли маси, конференции, семинари, тематични беседи, дни на отворените врати, срещи с мотивиращи личности, др., свързани с мотивацията на участниците в образователния процес за активното приобщаване на учениците и родителите от уязвими групи в образователната система. Интензивната работа с родители разчита на целенасочената работа на непедагогически специалисти²⁸ като за назначените образователни медиатори, включително новоназначените, се осигуряват възнаграждения съгласно Приложение ТЕРЕС-ОДП от Условието за изпълнение, и участие в обучения при демаркация на ниво лице с Националната програма „Подкрепа на образователни медиатори и социални работници“.

Интензивната работа с родители на ученици от уязвими групи следва да цели промяна на нагласите към образование и формиране у тях на мотивация за активно приобщаване на децата им в системата на основното и средното образование. За да бъде максимално ефективна, обаче, работата с родители трябва да цели изграждането на подкрепяща общност, в която всички участници се чувстват приобщени и значими с оглед повишаване активността на учениците от уязвими групи. Работата с родители на ученици от уязвими групи за повишаване на социалните и гражданските им компетенции относно приобщаващото образование, както и обучение на родители от различните общности за формиране на толерантност и взаимно приемане на различието; обучение на родители на ученици със СОП, с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби за активното им участие в процеса на приобщаващо образование. Обученията, семинарите, беседите, консултациите, инициативите при работа с родителите на учениците от уязвими групи имат за цел мотивиране, осъзнаване и осъществяване на техните отговорности по възпитание, развитие, образование и отглеждане на децата им; за активно участие в живота на образователната институция и за формиране на мотивация за активно приобщаване на децата им в образователната система.

Дейност 2 следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение на съответната дейност и очакваните резултати например колко/какви мероприятия/събития се организират на училищно ниво за мотивация на родители за активното им участие в процеса на приобщаващо образование, за осъзнаване на отговорностите към образователните уязвимости на децата им, за участието им в преодоляването на идентифицираните образователни дефицити, рискове от отпадане от образование, за бъдеща социализация и самостоятелна реализация в живота, др.

Инициативите като обучения, семинари, дискусии, беседи, диалози, допитвания и др. за родители по Дейност 2 са съобразени с идентифицираните на ниво училище потребности.

²⁸ Непедагогически персонал за целите на процедурата са образователни медиатори, социални работници, помощници на учителя и др., ако е приложимо.

Следва да се опишат в кой бюджетен ред са заложи и предвидените разходи по дейността. За целта се прилага **Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (Приложение X към условията за кандидатстване)**. Подробно следва да се опишат и предвидените стойности по региони за планиране (Региони в преход и По-слабо развити региони), по код по област на интервенция и по код по вторични тематични области на ЕСФ+, както и предвидените общи стойности по бюджетни редове (разбивка по видове разходи като описание и сума). В поле „Резултат“ следва да се опишат очакваните конкретни резултати от изпълнението на планираната дейност, включително да се посочи за изпълнението на кои индикатори допринася дейността, както и стойност на съответния индикатор. Индикаторите и стойностите им, посочени в секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, поле „Резултат“, следва да съответстват на индикаторите и стойностите, посочени в секция 4 „Индикатори“ от Формуляра за кандидатстване. За целите на Дейност 2 се планира индикатор за изпълнение *SOI 1.3. Брой родители, подкрепени в процеса на приобщаващото образование*, съгласно посоченото в т. 7 от настоящите Условия за кандидатстване. При планиране броя на родителите по Дейност 2 се очаква да бъде включен поне по 1 родител на ученик, обхванат в дейности по процедурата.

При попълването на секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите, като осигури възможност за паралелно изпълнение на дейности, съобразно идентифицираните нужди и предвидените индикатори за изпълнение и резултат, включително разпределени по региони на планиране (Региони в преход и По-слабо развити региони), по код по област на интервенция и по код по вторични тематични области на ЕСФ+.

Дейност 3. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби за трайно приобщаване в училищното образование като:

о Осигуряване на допълнителни педагогически специалисти и непедagogически персонал на база оценката на индивидуалните потребности на учениците, като психолози, педагогически съветници, логопеди, ресурсни учители, треньори по вид спорт, образователни медиатори, помощници на учителя и други специалисти - специалисти в областта на науката, изкуствата, спорта и технологиите;

о Подобряване на образователната среда и осъществяване на индивидуална и групова работа, вкл. чрез прилагането на програми, за психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

о Подкрепа за стимулиране овладяването на ключови компетентности с цел подготовка за самостоятелен и независим живот и за личностна реализация, за стимулиране и разгръщане на творческия потенциал на учениците с изявени дарби, в т. ч. методики/модели/форми за диференциран подход на обучение и по-лесна проходимост между образователните етапи;

Назначаването на специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие се извършва въз основа на анализ на нуждите на съответното училище. Дейността на назначените специалисти в екипите за подкрепа за личностно развитие се осъществява с методическата подкрепа и супервизията на специалисти на РЦПППО²⁹, ЦПЛР, Национален дворец на децата, Държавен логопедичен център, гр. София.

²⁹ съгласно чл. 125 от Наредбата за приобщаващо образование

Дейност 3 се предоставя само на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби съгласно Наредба за приобщаващото образование и избягване на двойно финансиране за едни и същи дейности за едно и също лице, в случай че участва и в проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ на МОН. Дейностите за допълнителна подкрепа на учениците се осъществяват с методическата подкрепа и супервизията на специалисти от РЦПППО, ЦПЛР, Държавния логопедичен център, гр. София, Националният дворец на децата, въз основа на оценка на индивидуалните потребности и План за подкрепа на ученика³⁰. В рамките на Дейност 3 е допустимо закупуване на оборудване/обзавеждане (материални и нематериални активи) за допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. за специализирани кабинети и помещения в училищата по проекта, въз основа на извършен анализ на нуждите от необходимото оборудване/обзавеждане за допълнителна подкрепа за личностно развитие. Оборудване/обзавеждане за допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици може да бъде закупено и за ЦПЛР и РЦПППО, работещи с учениците от училищата по проекта, в случай че конкретният бенефициент е обосновал в проектното предложение такава необходимост и е описал механизма за подбор на ЦПЛР и РЦПППО³¹ в рамките на Механизма за подбор на училища.

Допълнителната подкрепа по Дейност 3 следва да вземе предвид напредъка по проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“ на МОН, използвайки разработените инструментариуми при ясна демаркация на дейности и/или целеви групи на ниво училище с оглед избягване на риска от двойно финансиране.

Допълнителната подкрепа по Дейност 3 се предоставя чрез План за подкрепа според индивидуалните потребности и включва: работа с ученик по конкретен случай; допълнителни занимания за психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения; осигуряване на специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, специализирани дидактически материали, методики; допълнително обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания; ресурсно подпомагане чрез осигуряване на специалисти като ресурсен учител, психолог, терапевт, логопед, др., специални учебни програми, а за ученици с изявени дарби - и осигуряване на специалисти в областта на науката, изкуствата, спорта и технологиите, др.

Дейност 3 следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение на съответната част от дейността и очакваните резултати

По отношение на осигуряването на допълнителни педагогически специалисти и непедагогически персонал, ако е приложимо, следва да се посочи аргументирана информация за методите и средствата за изпълнение на тази част от дейността, включително да се посочи очакваният брой лица. Назначаването на специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие в рамките на Дейност 3 се извършва въз основа на анализ на нуждите на съответното училище съгласно

³⁰ Съгласно чл. 83. (1) от Наредба за приобщаващото образование - Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина и училището чрез план за подкрепа, изготвен за дете или ученик. В съответствие с чл. 187, ал. 3 от ЗПУО, видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика. Планът за подкрепа за учениците със специални образователни потребности; в риск; с изявени дарби; с хронични заболявания, определя и часовете за ресурсно подпомагане.

³¹ Съгласно чл. 16, параграф 1 на Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013, закупуването на обзавеждане и оборудване е допустимо, когато тази покупка е необходима за постигане на целта на операцията, или тези вещи са напълно амортизирани по време на операцията или закупуването им е най-икономичният вариант.

Механизма за подбор на училищата, което се осъществява с методическата подкрепа и супервизията на специалисти на РЦПППО.

По отношение подобряване на образователната среда следва да се посочи аргументирана информация за необходимото оборудване и обзавеждане и за необходимите дидактически и др. материали за допълнителна подкрепа за всяко училище, *според идентифицираните нужди и съгласно Механизма за подбор на училищата*. Разходите за **оборудване и обзавеждане за целите на предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие не следва да надвишава 5% от преките разходи на проекта, а на дидактическите и др. материали за допълнителна подкрепа – да не надвишава 2% от преките разходи на проекта.**

По отношение прилагане на програми и осъществяване на индивидуална и групова работа за психосоциална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнението им по училища, съгласно *Механизма за подбор на училищата*.

По отношение осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците със СОП, с хронични заболявания, в риск или изявени дарби, в поле „Начин на изпълнение“ на дейността следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение на тази част от Дейност 3, включително да се посочи поотделно очакваният брой ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, на които се планира да бъде предоставена допълнителна подкрепа, в съответствие с планираните в секция 4 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение, индикативен брой часове допълнителна подкрепа и т.н. Следва да се опишат в кой бюджетен ред са заложили и предвидените разходи по дейността. При осъществяването на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици се прилагат единични разходи в съответствие с член 53, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 2021/1060, които са определени в **Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (Приложение X към Условиата за кандидатстване)**. Всяка предоставена допълнителна подкрепа на ученик следва да завършва с ясен краен резултат – удостоверение/карта на детето/ученика по образец, съгласуван с УО. Този вид допълнителна подкрепа за личностно развитие се предоставя от специалист, който не е бил назначен в училището за изпълнението на Дейност 3 от проекта.

В рамките на Дейност 3 е допустимо и предоставяне на еднократни стипендии (еднократно финансово подпомагане) на ученици с изявени дарби от начален и прогимназиален етап на образование, като допълващ инструмент за подпомагане на ученици от I до VII клас с изявени дарби. При планирането на тази част от Дейност 3 в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за нейното изпълнение, като се посочи очакваният брой ученици с изявени дарби, на които се планира да бъдат предоставени еднократни стипендии, очакваният брой предоставени стипендии и т.н., както и да се обосноват необходимите средства за нейното изпълнение, които са заложили в поле „Стойност“. За предоставянето на еднократни стипендии на ученици с изявени дарби се прилагат единични разходи в съответствие с член 53, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 2021/1060, които са определени в **Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (Приложение X към Условиата за кандидатстване)**.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците по Дейност 3 следва да е съобразена с идентифицираните нужди на ниво училище съгласно Механизма за подбор на училищата.

В допълнение, в поле „Начин на изпълнение“ следва подробно да се обосноват методите и необходимите средства за изпълнение на дейността, като описаните средства следва да

съответстват на общата стойност на разходите, които са заложиени в поле „Стойност“ за съответната дейност. Подробно следва да се опишат и предвидените стойности по региони за планиране (Региони в преход и По-слабо развити региони), по код по област на интервенция и по код по вторични тематични области на ЕСФ+, както и предвидените общи стойности по бюджетни редове (разбивка по видове разходи като описание и сума). В поле „Резултат“ следва да се опишат очакваните конкретни резултати от изпълнението на планираната дейност, включително да се посочи за изпълнението на кои индикатори допринася дейността, както и стойност на съответния индикатор. Индикаторите и стойностите им, посочени в секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, поле „Резултат“, следва да съответстват на индикаторите и стойностите, посочени в секция 4 „Индикатори“ от Формуляра за кандидатстване. За целите на Дейност 3 се планира индикатор за изпълнение *SOI 1.2. Брой деца и ученици в предучилищното и училищното образование със специални образователни потребности (СОП), в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие*, съгласно посоченото в т. 7 от настоящите Условия за кандидатстване.

При попълването на секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите, като осигури възможност за паралелно изпълнение на дейности, съобразно идентифицираните нужди и предвидените индикатори за изпълнение и резултат включително разпределени по региони на планиране (Региони в преход и По-слабо развити региони), по код по област на интервенция и по код по вторични тематични области на ЕСФ+.

Дейност 4. Обща подкрепа за личностно развитие за достъп и трайно приобщаване на учениците в училищното образование като:

о Допълнително обучение по учебни предмети с фокус върху обучението по български език на ученици, за които българският език не е майчин, допълнително обучение (вкл. синхронно обучение, когато е приложимо) за ученици с пропуски в усвояването на учебното съдържание, допълнително обучение и подкрепа за подготовка на учениците за национално външно оценяване, консултиране по учебни предмети и кариерно ориентиране на учениците.

о Повишаване на езиковата култура и познания чрез изучаването на чужд език и преодоляване на пропуски в обучението, стимулиране на творческите изяви и повишаване на мотивацията за учене, чрез занимания по интереси приоритетно в тематични направления: „Дигитална креативност“, „Природни науки“, „Математика“, „Технологии“, „Изкуства и култура“, „Гражданско образование“, „Екологично образование и здравословен начин на живот“, интеркултурно образование, чужди езици;

о Обогащане на прилаганите образователни програми и практически занимания за екологично образование, за формиране на екологична култура, съзнание и поведение, запознаване с екологичните закони, защита, управление и разумно използване на природните ресурси, опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

о Грижа за здравето посредством прилагане на ефективни програми за здравно образование, здравословно хранене, първа долекарска помощ, безопасно движение по пътищата.

о Подобряване на физическата култура чрез подкрепа за провеждането на тренировъчни занимания по видове спорт и на спортни дейности в училищата.

Общата подкрепа на ученици от уязвими групи в училищното образование по Дейност 4 се предоставя чрез допълнителни занимания на ученици от начален етап и от прогимназиален етап на основно образование по учебни предмети за преодоляване на обучителни затруднения/дефицити в обучението, с фокус допълнителни занимания по български език за ученици, чийто майчин език не е българският, извън училищния учебен план; допълнителни занимания за ученици от първи и

втори гимназиален етап, вкл. за подготовка за ДЗИ, с фокус БЕЛ като задължителна матура; занимания по интереси, които не формират и не допълват нормата за задължителна преподавателска работа, други според потребностите на учениците. Дейностите за обща подкрепа следва да бъдат фокусирани към учениците до завършване на основно образование (VII клас), като ще се подкрепят и ученици от първи и втори гимназиален етап (при доказана необходимост на индивидуални потребности, например за НВО в X клас или за ДЗИ в XII клас). Допълнителни занимания за подготовка за ДЗИ, както и за НВО в X клас, е само за ученици от уязвими групи в първи и втори гимназиален етап при спазване демаркация на ниво лице за ученици от професионалните гимназии, на които ще се предоставят допълнителни занимания за прилагане на гъвкави пътеки за ангажиране, повторно включване, за придобиване или повишаване на професионални умения и проходимост между степени, професии и сектори по операция „Модернизация на професионалното образование и обучение“ от Приоритет 3 на ПО 2021-2027.

Общата подкрепа за личностно развитие е с фокус към ученици от уязвими групи за допълнителните занимания по учебни предмети, извън часовете по учебния план, за преодоляване на дефицити в обучението, обучителни затруднения, като на учениците със СОП, в риск, с хронични заболявания или с изяви дарби се предоставя и допълнителна подкрепа за личностно развитие съгласно нормативната уредба. Занимания по интереси може да се предоставят освен на ученици от уязвими групи и на други ученици от включените училища с оглед приобщаващия характер на образованието. Кариерното ориентиране и консултиране в обхванатите училища е за всички ученици с фокус учениците от уязвими групи.

Дейност 4 предвижда предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие на учениците от уязвими групи в училищното образование и обхваща: допълнително обучение по учебни предмети; допълнително консултиране по учебни предмети; кариерно ориентиране на учениците; занимания по интереси; дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; дейности за превенция на обучителните затруднения; логопедична работа, вкл. чрез екипна работа между учители и др. педагогически специалисти, вкл. с помощта на образователните медиатори, социалните работници, когато е приложимо и др.

Допълнителното обучение по учебни предмети следва да е насочено към ученици, които имат системни пропуски по даден учебен предмет, които имат обучителни затруднения и които са отсъствали дълго от училище, както и на ученици с пропуски в усвояването на учебното съдържание, възникнали вследствие на непредвидени обстоятелства като COVID-19, с фокус развитие на базови умения. Провеждането на консултации по учебни предмети ще е насочено към всички ученици с фокус трайно приобщаване в образователната система на ученици от уязвими групи. Дейност 4 е насочена към разкриване на интереси, нагласи и мотивация за избора на образование и професия, формиране на умения за планиране на учебното и личното време, формиране на умения за планиране на кариерното развитие, преодоляване на грешки, свързани с избора на образование и професия от учениците, решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна, професионална и личностна реализация. Дейностите за обща подкрепа следва да са насочени към създаване на среда за обучение, в която езиковите умения на учениците се развиват едновременно с предметното знание чрез допълнително подпомагащо езиково обучение. Подкрепата за занимания по интереси следва да стимулира творческите изяви и да повиши мотивацията на учениците за учене, включително чрез развиване на компетентности за устойчиво развитие, демократична култура и др. Кариерното ориентиране в училищното образование ще включва дейности за информирание, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Допустими са допълнителни обучения, както следва:

- по български език и литература и по математика – за началния етап;
- приоритетно по български език и литература, по математика и по природни науки – за прогимназиалния етап на основното образование;
- приоритетно по български език и литература, по математика - за първи гимназиален етап за НВО и за втори гимназиален етап за ДЗИ;
- по други учебни предмети, по които учениците имат натрупани пропуски, които довеждат до ниски образователни резултати и до невъзможност да завършат успешно клас, етап или степен, което води до демотивация и отпадане от училище – за ученици от прогимназиален етап;
- по български език – за ученици, за които българският език не е майчин, с цел подкрепа на приобщаването им.

Всяко допълнително обучение по общата подкрепа на ученик следва да завършва с ясен краен резултат – удостоверение/сертификат на ученика по образец, съгласуван с УО. С оглед проследяване на постигнатия индивидуален напредък в резултат на предприетите мерки, педагогическите специалисти следва да извършват регулярното му отчитане /на годишна база/ посредством проследяване на образователните резултати, както и изпълнение на плана за подкрепа на ученика за тези със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби.

Осъществяване на **обща подкрепа чрез осигуряване на занимания по интереси** за стимулиране на творческите изяви и за повишаване на мотивацията за учене е за учениците от училищата с концентрация на ученици в риск от ранно отпадане. Целта на дейността е да повиши мотивацията за учене на учениците в риск от ранно отпадане посредством организиране на съвместни занимания по интереси и стимулиране на творческите им изяви чрез включване в изпълнението на дейността на учениците, които не са в риск от отпадане.

Заниманията по интереси са приоритетно в тематични направления: „Дигитална креативност“, „Природни науки“, „Математика“, „Технологии“, „Изкуства и култура“, „Гражданско образование“, „Екологично образование и здравословен начин на живот“, „Спорт“, чужди езици за мотивация и стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие.

Заниманията по интереси могат да обхващат и практически занимания за екологично образование, за формиране на екологична култура, съзнание и поведение, за здравно образование, здравословно хранене, първа долекарска помощ, безопасно движение по пътищата, както и занимания по видове спорт. Заниманията по интереси могат да включват освен провеждане под формата на учебни часове и изяви на учениците, провеждане на междуинституционални занимания по интереси и междуинституционални изяви на учениците, обхванати в тях съвместно от две и повече училища.

Междуучилищните дейности следва да са с продължителност от половин ден или 1 цял ден и всяко от участващите училища следва да ангажира поне 1 ръководител за всяка група участници от съответното училище. Групите със самостоятелен ръководител може да бъдат с различна численост в зависимост от типа на изпълняваната дейност (индивидуален участник; отбор за дебати от 4-5 ученици; футболен отбор от 15 ученици; хор от 20 ученици и т.н.).

Осъществяване на **обща подкрепа чрез кариерно ориентиране и консултиране** за учениците от уязвими групи от прогимназиалния етап на образование (от 5-ти до 7-ми клас) е с цел подготовка за преход към следваща степен, за мотивация за продължаване на образованието, за участие на пазара на труда. Кариерно консултиране и ориентиране се осъществява посредством центрове за подкрепа за личностно развитие чрез индивидуална и групова работа и по програми за кариерно ориентиране на учениците от уязвимите групи - застрашени от отпадане от училище, талантиливи ученици, ученици със специални образователни потребности, ученици с проблемно поведение и др.

уязвими групи, вкл. и техни родители, за разкриване на интереси, нагласи и мотивация, за решаване на вътрешни и външни конфликти, свързани с възможностите за образователна реализация. Участие на ученици от уязвими групи в дейности за кариерно ориентиране и консултиране се планира според програмите за кариерно ориентиране като подкрепата се предоставя от кариерни консултанти и педагози, които ще отработват определен брой часове по проекта.

Общата подкрепа по Дейност 4 - допълнителните обучения, занимания по интереси, междуучилищни дейности, кариерно ориентиране и консултиране се предоставят съгласно Наредбата за приобщаващото образование, като разходите се планират съгласно Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ - Приложение X и Условия за възстановяване на разходите – Приложение XV към настоящите Условия за кандидатстване.

Заниманията по интереси, които имат допълващ характер, междуучилищните дейности и кариерното консултиране и ориентиране не следва да надвишават 15% от преките разходи.

По отношение осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците от уязвими групи, в поле „Начин на изпълнение“ на Дейност 4 следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на конкретните дейности, включително да се посочи очакваният брой ученици от уязвими групи от всяка специфична уязвима група по различните допълнителни обучения по различните предмети, по етапа им в основното образование или в гимназиалния етап, индикативен брой часове/брой пакети за допълнителните обучения, индикативен брой и участие на учениците в занимания по интереси, както и по вид на заниманията по интереси, брой и участие на учениците в кариерно ориентиране и консултиране, както и в междуучилищни дейности в съответствие с планираните в секция 4 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение *SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа*, и индикатор за резултат *SRI 1.2. Брой деца и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати след 1 година участие в операцията*.

Дейност 4 следва да бъде детайлно описана и обоснована във Формуляра за кандидатстване, секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите за изпълнение на съответните допълнителни обучения, занимания по интереси, междуучилищни дейности, кариерно ориентиране и очакваните резултати. Следва да се опишат в кой бюджетен ред са заложили предвидените разходи по дейността.

При попълването на секция 3 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите, като осигури възможност за паралелно изпълнение на дейности, съобразно идентифицираните нужди и предвидените индикатори за изпълнение и резултат, включително разпределени по региони на планиране (Региони в преход и По-слабо развити региони), по код по област на интервенция и по код по вторични тематични области на ЕСФ+.

ВАЖНО! Ученик от уязвими групи може да участва в повече видове и форми на обща и допълнителна подкрепа по Дейност 3 и Дейност 4 като участието му е в съответствие с идентифицираните индивидуални и училищни потребности и в съответствие с Механизма за подбор на училищата.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, всяко проектно предложение **задължително трябва да включва и следните непреки дейности:**

- Дейности за организация и управление

и

- Дейности за мониторинг и за комуникация и видимост.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности.** Те следва да бъдат декларирани и обосновани от кандидата в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ на Формуляра за кандидатстване.

Дейностите за комуникация и видимост трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060. В тази връзка конкретният бенефициент има задължение при дейностите за комуникация, видимост и прозрачност да указва произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл.47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, налични на следния линк: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/. Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

При изпълнение на дейностите за комуникация и видимост съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС)2021/1060 конкретният бенефициент следва:

- да публикува на уебсайта си, и на сайтове в социални медии, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;
- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;
- да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX, веднага щом започне физическото изпълнение на проекта, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване, с общ размер на разходите над 100 000 евро;
- да организира образователните институции, включени в проекта, да поставят на място, ясно видимо за обществеността, поне един хартиен плакат с минимален размер А3 или еквивалентен електронен екран с информация за проекта, подчертаващ подкрепата от ЕСФ+;
- да организира според случая поне една комуникационна проява или дейност като привлича своевременно за участие ЕК и УО³².

Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, за операциите от стратегическо значение се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация. В тази връзка за операцията от стратегическо значение в рамките на непреките дейности за организация и управление Конкретният бенефициент създава Експертна група за наблюдение³³, включваща представители на ресорните специализирани дирекции в МОН, които подпомагат и провеждат съответните политики. За целта Конкретният бенефициент представя необходимата информация в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Експертна група за

³² Чл.50, §1, буква „д“ „За операции от стратегическо значение и операции с общ размер на разходите над 10 000 000 EUR според случая комуникационна проява или дейност и привличат своевременно за участие Комисията и отговорният управляващ орган.“

³³ Съставът и дейността на Експертната група за наблюдение се определя със заповед на министъра на образованието и науката

наблюдение“ на Формуляра за кандидатстване съгласно изискванията за конкретния бенефициент по т.11. Допустими кандидати от Условиата за кандидатстване.

В рамките на непреките дейности на етап изпълнение на проекта, Конкретният бенефициент гарантира спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС³⁴ и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания³⁵ съгласно представения в секция 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от Формуляра за кандидатстване и чл. 4.3. от образеца на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – Приложение XI от Условиата за кандидатстване.

При описание на непреките дейности във формуляра за кандидатстване следва да се има предвид, че провеждането на съответните процедури за определянето на изпълнител по реда на Глава четвърта (Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ) от ЗУСЕФСУ не представляват отделни дейности, а представляват част от изпълнението на съответните основни дейности по проекта. В тази връзка възлагането на дейности на външен изпълнител за изпълнение на преките дейности следва да се посочи в секция 3 „План за изпълнение/дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на съответната дейност, за която се отнася, единствено като метод/средство за нейното изпълнение. Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по операцията, ще бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки, Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление и действащата нормативна уредба въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че извършването на доставки и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия.

При изпълнение на дейностите по проекта следва да се спазва принципът за екологична устойчивост в контекста на ПО. При неспазване на принципа за екологична устойчивост, съгласно чл. 70, ал. 1 на ЗУСЕФСУ, финансовата подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция. Изборът на изпълнители следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. При избора на изпълнител/и на дейностите по проекта, в случай че е приложимо, конкретният бенефициент следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условиата за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейския социален фонд плюс, Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейски парламент и на Съвета относно установяването на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

³⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>

³⁵ <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135791921>

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ на ПО 2021-2027;
- Да бъдат ясно обосновани и да имат конкретни цели;
- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а на ЗУСЕФСУ;
- Да са балансирани, т.е. подходящи, практични и последователни, с което се гарантира плавното им изпълнение в периода на проекта, както и да съответстват на целите и очакваните резултати.
- Да са съобразени с предизвикателствата във всяка категория регион за планиране на ниво NUTS 2, както и на по-ниско ниво (например NUTS 3, ако е приложимо) според доказаните нужди и предизвикателства на общините и населените места в тях, като се отчита концентрацията на училища, целеви групи, др. и по отношение разпределението на средствата за гр. София и останалите населени места в Югозападен район, отчитайки ограниченията за финансовия ресурс, разпределен за ЮЗР.

В съответствие с чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕФСУ, чл. 63, параграф 6 и параграф 9 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури кандидатът няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически приключени или изцяло изпълнени или такива, финансирани по друг проект, процедура, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

За целта на етап кандидатстване конкретният бенефициент попълва и подава Декларация на кандидата (*Приложение I към Условието за кандидатстване*). В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка проект, подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ ефект, но не и да дублира и препокрива изпълнението на проекти по други европейски/донорски и национални програми. Демаркацията по настоящата процедура с проекти по процедури BG05M2OP001-2.010 „Квалификация на педагогическите специалисти“, BG05M2OP001-2.011 „Подкрепа за успех“, BG05M2OP001-2.012 „Образование за утрешния ден“, BG05M2OP001-2.014 "Подкрепа за дуалната система на обучение", с национални програми и други ще е по дейности, вкл. теми на обученията и по представители на целевите групи и участници.

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и дейности, които са свързани с недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране³⁶

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“ съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ и действащите подзаконови нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на Закона, разпоредбите на Регламент №2021/1060, Регламент №2021/1057, Регламент №2018/1046 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027 г. и детайлно описани по-долу.

³⁶ В случай че е приложимо, се посочват и недопустими разходи, както и съответната информация съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

Бюджетът (секция 6 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери или на реални пазарни цени и да е в съответствие с предвижданите за финансиране дейности.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложен разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия от кандидата. Освен тях, корекции на бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или неспазване на определените от УО размери на единичните разходите за единица продукт по процедурата.

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл.33 на Регламент № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г.:

- принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена;
- принципът на ефикасност се отнася до най-доброто съотношение между използваните ресурси и постигнатите резултати;
- принципът на ефективност се отнася до осъществяването на набеязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

2) Да бъдат извършени след датата на представяне на Програма „Образование“ 2021-2027 на Комисията по реда на чл. 63 от Регламент (ЕС) №2021/1060, в срока за изпълнение на проекта и да са свързани с дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в административния договор за предоставяне на безвъзмездна помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ);

4) За направените разходи да е налична адекватна одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 г. на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013, включително да са спазени разпоредбите за съхраняване на документите по чл. 82 от Регламент (ЕС) № 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗУСЕФСУ (прилагане на формите по чл. 53, § 1 буква б) и буква в) от Регламент (ЕС) №2021/1060), разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост по чл. 63, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

- 6) Да не надхвърлят праговете за съответната категория разходи, посочени в раздел 14.2 от настоящите Условия за кандидатстване и в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ);
- 7) Да се отнасят за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ);
- 8) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕФСУ).
- 9) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ);
- 10) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕФСУ);
- 11) Да са извършени от допустим по настоящата процедура бенефициент и да са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ);
- 12) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално и европейско законодателство;
- 13) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните помощи (чл. 57, ал. 1, т. 8 от ЗУСЕФСУ, когато е приложимо);
- 14) Да **не** са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети.

Бюджетът (секция 6 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта. **Разход, който не е обоснован в секция 3 на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.**

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими, освен в случаите на данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Правилата за третиране на Данък върху добавената стойност са разписани в Указание на министъра на финансите ДНФ №3/23.12.2016 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство на Европейския съюз, което е приложимо и за програмен период 2021 -2027 г., съгласно §71 на ЗУСЕФСУ.

14.2. Допустими разходи

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 2021/1057 за ЕСФ+, Регламент (ЕС) №2021/1060 за общоприложимите разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, ПМС № 189/2016 за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г. (ДВ брой 61 от 05.08.2016 г.), приложимо и за програмен период 2021-2027 г. съгласно §71 от Преходни и заключителни разпоредби на ЗУСЕФСУ, както и всички други закони и подзаконовни нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

I. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

Единичните разходи са определени в Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (файл ТЕРЕС-ОДП, който е част от Приложение X ТЕРЕС ОВР ОДП към Условието за кандидатстване).

1. Разходи за провеждане на обучения на педагогически специалисти с присъждане на квалификационни кредити по дейност 1

Прилага се единичен разход от 68 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие в група средно от 8 обучаеми, за което е присъден 1 квалификационен кредит.

Прилага се единичен разход от 27 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията без физическо присъствие (в електронна среда) в група средно от 15 лица, за което е присъден 1 квалификационен кредит.

Прилага се единичен разход от 32 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията без физическо присъствие и само в присъствена форма (в електронна среда) в група средно от 15 лица, за което е присъден 1 квалификационен кредит.

Прилага се единичен разход от 134 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие без нощувки в група средно от 8 обучаеми, за което са присъдени 2 квалификационни кредита.

Прилага се единичен разход от 352 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие с нощувки в група средно от 8 обучаеми, за което са присъдени 2 квалификационни кредита.

Прилага се единичен разход от 54 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията без физическо присъствие в група средно от 15 лица, за което са присъдени 2 квалификационни кредита.

Прилага се единичен разход от 195 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие без нощувки в група средно от 8 обучаеми, за което са присъдени 3 квалификационни кредита.

Прилага се единичен разход от 499 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие с нощувки в група средно от 8 обучаеми, за което са присъдени 3 квалификационни кредита.

Прилага се единичен разход от 80 лв. за всеки педагогически специалист, който успешно е завършил обучение за повишаване на квалификацията без физическо присъствие в група средно от 15 лица, за което са присъдени 3 квалификационни кредита.

2. Разходи за обучения на непедagogически персонал и на педагогически специалисти, за които не се присъждат квалификационни кредити по дейност 1

*Прилага се единичен разход от 35 лв. за всеки обучаем представител на непедagogическия персонал или педагогически специалист, който успешно е завършил **еднодневно** обучение за*

повишаване на квалификацията с физическо присъствие в група средно от 8 лица, за което е получил удостоверение/сертификат.

Прилага се единичен разход от **82 лв.** за всеки обучаем представител на непедагогическия персонал или педагогически специалист, който успешно е завършил **двудневно** обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие **без нощувка** в група средно от 8 лица, за което е получил удостоверение/сертификат.

Прилага се единичен разход от **205 лв.** за всеки обучаем представител на непедагогическия персонал или педагогически специалист, който успешно е завършил **двудневно** обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие **с нощувки** в група средно от 8 лица, за което е получил удостоверение/сертификат.

Прилага се единичен разход от **123 лв.** за всеки обучаем представител на непедагогическия персонал или педагогически специалист, който успешно е завършил **тридневно** обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие **без нощувки** в група средно от 8 лица, за което е получил удостоверение/сертификат.

Прилага се единичен разход от **332 лв.** за всеки обучаем представител на непедагогическия персонал или педагогически специалист, който успешно е завършил **тридневно** обучение за повишаване на квалификацията с физическо присъствие **с нощувки** в група средно от 8 лица, за което е получил удостоверение/сертификат.

3. Разходи за интензивна работа (вкл. обучения) с родители от уязвими групи по дейност 2

Прилага се единичен разход от **48 лв.** за всеки родител на ученици от уязвими групи, който е участвал в обучения, консултации и други форми на интензивна работа за активно приобщаване на неговите деца в системата на основното и средното образование и който не е допуснал преждевременно напускане на училище.

4. Разходи за допълнителна подкрепа за личностно развитие

Прилага се единичен разход от **108 лв.** за всеки ученик със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, **от начален етап на образование**, който е получил допълнителна подкрепа за личностно развитие с продължителност от 5 учебни часа, при среден състав на групата от 2 ученици.

Прилага се единичен разход от **126 лв.** за всеки ученик със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, **от прогимназиален етап на образование**, който е получил допълнителна подкрепа за личностно развитие с продължителност от 5 учебни часа, при среден състав на групата от 2 ученици.

Прилага се единичен разход от **195 лв.** за предоставяне на еднократна стипендия (еднократно финансово подпомагане) на ученик от I до VII клас с изявени дарби, ако е представен документ, потвърждаващ класиране на ученика в национален и/или международен конкурс, олимпиада и състезание в периода след стартирането на проекта. За една календарна година може да се отпусне само една еднократна стипендия.

5. Разходи за обща подкрепа за личностно развитие

Прилага се единичен разход от **86 лв.** за всеки ученик **от начален етап на образование**, който успешно е провел допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа, в групи средно от 5 ученици.

Прилага се единичен разход от **100 лв.** за всеки ученик от **прогимназиален етап на образование**, който успешно е провел допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа, в групи средно от 5 ученици.

Прилага се единичен разход от **77 лв.** за всеки ученик от **първи гимназиален етап на образование**, който успешно е провел допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа, в групи средно от 5 ученици.

Прилага се единичен разход от **82 лв.** за всеки ученик от **втори гимназиален етап на образование**, който успешно е провел допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа, в групи средно от 5 ученици.

Прилага се единичен разход от **85 лв.** за всеки ученик от **първи гимназиален етап на професионалното образование**, който успешно е провел допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа, в групи средно от 5 ученици.

Прилага се единичен разход от **76 лв.** за всеки ученик от **втори гимназиален етап на професионалното образование**, който успешно е провел допълнително обучение с продължителност от 10 учебни часа, в групи средно от 5 ученици.

Прилага се единичен разход от **158 лв.** за всеки ученик, който успешно е участвал в занимания по интереси с продължителност средно от 70 часа, в групи средно с 15 участници, и е получил сертификат/удостоверение.

II. ЕДНОКРАТНИ СУМИ

Еднократните суми са определени в Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (файл ТЕРЕС-ОДП, който е част от Приложение X ТЕРЕС ОВР ОДП към Условието за кандидатстване).

6. Разходи за участие в междуучилищни дейности за осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците

Еднократна сума за участие в междуучилищни дейности за осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците - продължителност **половин ден – 290 лв.**

Еднократна сума за участие в междуучилищни дейности за осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците - продължителност **един ден – 580 лв.**

Бенефициентът може да поиска възстановяване на посочените по-горе еднократни суми за всяка група ученици със самостоятелен ръководител, която е взела участие в междуучилищни дейности за осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците с продължителност от половин или един ден.

При подаване на искане за възстановяване на еднократните суми бенефициентът декларира, че разходите за възнаграждения на персонала при участие в съответните МУД, са в размер не по-нисък от 208 лв. (при продължителност половин ден) или 416 лв. (при продължителност един ден)³⁷.

7. Разходи за възнаграждения на назначени образователни медиатори/социални работници (дейност 2)

³⁷ Посочените задължителни минимални размери на разходите за възнаграждения на персонала се променят при актуализиране на еднократните суми

*Прилага се еднократна месечна сума от **500 лв.** за възнаграждения на образователни медиатори, социални работници, помощник на учителя, които са включени в изпълнението на Дейност 2 със заетост от **4 часа на ден.***

За наети лица с по-малка заетост се възстановява еднократна месечна сума, която е намалена пропорционално (например, при заетост от 3 часа на ден – еднократна сума от 375 лв.; при заетост от 2 часа на ден – еднократна сума от 250 лв.; при заетост от 1 час на ден – еднократна сума от 125 лв.).

8. Разходи за възнаграждения на психолози, педагогически съветници, логопеди, ресурсни учители, треньори по вид спорт, помощник на учителя и други специалисти (дейност 3)

*Прилага се еднократна месечна сума от **2 250 лв.** за възнаграждения на педагогически специалисти, които са включени в изпълнението на Дейност 3 със заетост от **8 часа на ден.***

За наети лица с по-малка заетост се възстановява еднократна месечна сума, която е намалена пропорционално (например, при заетост от 6 часа на ден – еднократна сума от 1 688 лв.; при заетост от 4 часа на ден – еднократна сума от 1 125 лв.; при заетост от 3 часа на ден – еднократна сума от 844 лв.; при заетост от 2 часа на ден – еднократна сума от 562 лв.).

*Прилага се еднократна месечна сума от **2 170 лв.** за възнаграждения на лица, които имат висше образование, но не са педагогически специалисти, които са включени в изпълнението на Дейност 3 със заетост от **8 часа на ден.***

За наети лица с по-малка заетост се възстановява еднократна месечна сума, която е намалена пропорционално (например, при заетост от 6 часа на ден – еднократна сума от 1 628 лв. при заетост от 4 часа на ден – еднократна сума от 1 085 лв.; при заетост от 3 часа на ден – еднократна сума от 814 лв.; при заетост от 2 часа на ден – еднократна сума от 542, лв.).

*Прилага се еднократна месечна сума от **1 900 лв.** за възнаграждения на лица, които може да се приравнят към клас професии „Техници и приложни специалисти“ по класификацията на НСИ, които са включени в изпълнението на Дейност 3 със заетост от **8 часа на ден.***

За наети лица с по-малка заетост се възстановява еднократна месечна сума, която е намалена пропорционално (например, при заетост от 6 часа на ден – еднократна сума от 1 425 лв.; при заетост от 4 часа на ден – еднократна сума от 950 лв.; при заетост от 3 часа на ден – еднократна сума от 712 лв.; при заетост от 2 часа на ден – еднократна сума от 475 лв.).

9. Разходи за възнаграждения на специалистите, които извършват дейностите по кариерно ориентиране и консултиране (дейност 4)

*Прилага се еднократна сума за учебен срок за възнаграждения на специалистите, които извършват дейностите по кариерно ориентиране и консултиране, като размерът на еднократната сума се определя като **броят на отработените часове за месеца се умножи по 26 лв.***

Примерни стойности на еднократна сума за учебен срок:

*Еднократна сума за учебен срок за възнаграждения на лица, които изпълняват дейности по кариерно ориентиране и консултиране - **80 отработени часа – 2080 лв.***

*Еднократна сума за учебен срок за възнаграждения на лица, които изпълняват дейности по кариерно ориентиране и консултиране - **50 отработени часа – 1300 лв.***

*Еднократна сума за учебен срок за възнаграждения на лица, които изпълняват дейности по кариерно ориентиране и консултиране - **20 отработени часа – 520 лв.***

III. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

10. Разходи за закупуване на специализирани дидактически материали, методики, специални учебни програми за допълнителна подкрепа до 2% от преките разходи

IV. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

11. Разходи за закупуване на материални активи за допълнителна подкрепа (сумата на бюджетен ред 11 и бюджетен ред 12 е не повече от 5% от преките разходи)

V. РАЗХОДИ ЗА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

12. Разходи за закупуване на нематериални активи за допълнителна подкрепа (сумата на бюджетен ред 11 и бюджетен ред 12 е не повече от 5% от преките разходи)

VI. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ

12. Непреки разходи – единна ставка в размер на 15 % от преките допустими разходи на проекта (с изключение на разходите за участие в междуучилищни дейности).

Непреките разходи са разходи за организация и управление и разходи за мониторинг, комуникация и видимост.

Непреките разходи се предоставят под формата на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към преките допустими разходи (с изключение на разходите за участие в междуучилищни дейности³⁸), съгласно чл. 53, параграф 1, буква „г“ от Регламент № (ЕС) 2021/1060 г. Определеният процент на размера на единната ставка за непреките разходи по настоящата процедура е в съответствие с чл. 54, буква „в“, предложение второ³⁹ от Регламент № (ЕС) 2021/1060.

В проектното предложение кандидатът посочва сумата за непреките разходи, изчислена по следния начин: 15% от $\sum$ (Раздел I + Раздел II + Раздел III + Раздел IV + Раздел V) по всички бюджетни редове без бюджетен ред 6.).

С оглед спецификата на определените в настоящите Условия за кандидатстване допустими дейности, както и постигане на по-голяма ефективност при изпълнението на процедурата, в техническото и финансовото изпълнение на проекта, включително в организацията и управлението на проекта следва да бъдат включени екипи от Регионалните управления на образованието и училищата, които да изпълняват координиращи функции на регионално/местно ниво. Разходите, свързани с участието в техническото и/или финансовото изпълнение на дейности от училищата, които не прилагат системата на делегиран бюджет, се извършват от съответния първостепенен разпоредител с бюджет или от съответния второстепенен разпоредител с бюджет - в общини с районно деление, когато кметът на район е второстепенен разпоредител с бюджет, съгласно решението на кмета на общината/общинския съвет.

³⁸ От базовите преки разходи, към които се прилага процентната ставка, са изключени разходите за междуучилищни дейности, тъй като те са определени съгласно чл. 56, параграф 1 от Регламент № (ЕС) 2021/1060 г., т.е. в еднократните суми за участие в междуучилищни дейности са включени и необходимите непреки разходи.

³⁹ Единна ставка в размер на 15 % е приложена през предходния програмен период по сходните процедури BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ и BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“, както и по други процедури с конкретен бенефициент МОН и участие в изпълнението на проекта на образователни институции съгласно параграф 6 от ДР на ЗУСЕФСУ.

В бюджета не се допуска наличието на разходи, които не са обосновани и обвързани с конкретна дейност от проектното предложение. Всички разходи, обхванати в бюджета на проекта, следва да кореспондират с описанието на дейностите във Формуляра за кандидатстване. Дейностите следва да набелязват цели, които са конкретни, измерими, постижими, актуални и планирани със срокове. Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в начина на изпълнение на съответната дейност. При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

Бюджетът се представя в лева и с включен ДДС, когато се отнася до невъзстановим данък добавена стойност съгласно националното законодателство. Стойностите се закръгляват до втория знак след десетичната запетая.

При изготвянето на бюджета кандидатът следва да се съобрази с посочените по-горе ограничения по видове разходи.

Материалните и нематериалните активи за допълнителната подкрепа по бюджетен ред 11 и бюджетен ред 12 следва да са налични за ползване. Освен закупуване, кандидатът следва да планира инсталиране на оборудването и специализирания софтуер, обучение за работа с него и др. (ако е необходимо).

При изпълнението на дейност 3 следва да бъде осигурена демаркация с Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, или по други програми и проекти със сходни дейности, с цел спазване на правилата за избягване на двойно финансиране.

За всички планирани разходи в бюджетен ред 11 и бюджетен ред 12 кандидатът задължително следва да приложи оферти за доставки и/или проучвания в интернет за стоки с предложени цени от доставчика на стоката от минимум два източника за доказване на планиран разход, които да удостоверяват съответствието на планираните разходи с пазарните цени за съответния вид доставка. От представените оферти и/или проучвания в интернет следва да е видно наименованието на съответния актив, цена на актива и вид на валутата. При извършени проучвания в интернет за активи следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана за удостоверяване съответствието на заложените единични цени с пазарните такива. От предоставената снимка на екран следва да са видни дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт.

При изготвяне на бюджета кандидатът следва да планира максимум 29 529 715,00 лв. от общия размер на безвъзмездната финансова помощ по проектното предложение (преки разходи и непреки разходи, съобразно приложимия процент) към категория Регион в преход (Югозападен район) Останалите средства следва да са планирани към категория По-слабо развити региони (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).

Размерите на единичните разходи и еднократните суми, посочени в бюджетни редове 1-9, може да се актуализират периодично (всяка година или веднъж на 2 години) от УО като се прилагат формулите, описани във файл ТЕРЕС-ОДП, който е част от Приложение X-ТЕРЕС ОВР ОДП към Условието за кандидатстване. Затова при планирането на разходите по бюджетни редове 1-9 кандидатът прилага следния подход:

1. Определя необходимите разходи по бюджетни редове 1-9 въз основа на посочените размери на единичните разходи и еднократни суми в Таблица за единични разходи и еднократни суми по

процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ – Приложение X от Условието за кандидатстване.

2. Умножава стойностите, изчислени в т. 1, с коефициент 1,1 (т.е. средно индексирани от 10 %), за да се отрази очакваната актуализация на единичните разходи и еднократните суми. Получените стойности се въвеждат в ИСУН като планирани разходи по бюджетни редове 1-9.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в т. 5 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване.

ВАЖНО!!

Разходите, които допринасят за изпълнение на Препоръката на Съвета за създаване на Европейска гаранция за децата, съответно за **Код по измерение: Допълнителни тематични области във връзка с ЕСФ+: 06 „Преодоляване на детската бедност“**, са разходите, свързани с пряката работа с ученици от идентифицираните в Препоръката основни целеви групи деца, изложени на риск от бедност и социално изключване – бездомните деца или децата, живеещи в изключително лоши жилищни условия, децата с увреждания, децата с мигрантски произход, децата с малцинствен расов или етнически произход (особено роми), децата, които се намират в алтернативна (особено институционална) грижа и децата в несигурна семейна среда⁴⁰:

- *допълнителни занимания от общата подкрепа за личностно развитие за ученици с обучителни затруднения в училищното образование;*
- *занимания за допълнителна подкрепа за личностно развитие за ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби;*
- *занимания по интереси за ученици в училищното образование;*
- *специализирано оборудване и обзавеждане в училища; специализирани дидактически материали, методики, специални учебни програми за допълнителна подкрепа; участие в междуучилищни дейности за осъществяване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците.*

ВАЖНО!

Документите и доказателствата, които трябва да бъдат представени на етап изпълнение на договора, за да се възстановят разходите, са подробно посочени в **Условие за възстановяване на разходите (Приложение XV към Условието за изпълнение)**.

14.3. Недопустими разходи

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) № 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд +, Регламент (ЕС) № 2021/1060 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за ЕФСУ, Регламент (Евратом) №1046/2018 г. от 18 юли 2018 г., Постановление № 189 на МС от 28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 - 2020 г., Закон за управление на средствата от европейските фондове за споделено управление (ЗУСЕФСУ).

⁴⁰ На национално ниво конкретика за основните целеви групи се разписва в ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКАТА НА СЪВЕТА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКА ГАРАНЦИЯ ЗА ДЕТЕТО.

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- разходи за дълготрайни материални и нематериални активи, освен съгласно ограниченията, посочени по-горе;
- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;
- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.03.2015 г., обн., ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за възстановим ДДС;
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (секция 6 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложи разходи и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения и прагове на разходите и/или несъответствие с правилата за минималните помощи.

15. Допустими целеви групи

- Ученици от уязвими групи⁴¹, вкл. от маргинализирани групи⁴², такива с обучителни затруднения, с пропуски в усвояването на учебното съдържание, ученици в риск от отпадане от образователната система⁴³, ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби⁴⁴;
- Родители на ученици от уязвими групи, вкл. роми, както и родители на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби, лица преждевременно напуснали училище,
- Учители, педагогически специалисти и непедagogически персонал; вкл. образователни медиатори, социални работници; експерти от РУО.
- Специалисти от екипи за подкрепа за личностно развитие.

В секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Целеви групи“ от формуляра за кандидатстване кандидатът предоставя информация относно методите за идентифицирането на целевите групи и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта. Нуждите на целевите групи са ясно идентифицирани и описани в съответствие с представения Механизъм за подбор на училищата, приложен в секция 13. „Прикачени електронно подписани документи“ от формуляра за кандидатстване.

16. Приложим режим на държавни помощи (ако е приложимо)

Предоставяната по настоящата процедура безвъзмездна финансова помощ (БФП) не представлява държавна помощ (ДП) по смисъла на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) за конкретния бенефициент МОН.

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена операция като „държавна помощ“ по смисъла на чл.107, § 1 от ДФЕС изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между

⁴¹ За целите на настоящата операция и съгласно НАРЕДБА за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, "Ученици от уязвими групи" са ученици в основната степен на образование и в I и II гимназиален етап на обучение, застрашени от отпадане от системата на училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване; ученици с трудности в усвояването на учебното съдържание, с ограничен достъп до качествено образование и здравни услуги, което ги поставя в неравностойно положение, ученици, за които българският език не е майчин, като роми, търсещи или получили международна закрила и пр., ученици от социално-слаби семейства, ученици в риск по Закона за закрила на детето, ученици в риск от отпадане или отпаднали от училище.

⁴² За целите на тази операция под ученици от маргинализирани групи, като например роми, следва да се разбират ученици от територии и училища с висока концентрация на ученици от уязвими групи, живеещи в условия, ограничаващи достъпа им до качествено образование и/или с трудности в обучението, възпитанието и социализацията, които са застрашени от отпадане от образование и социална изолация, вкл. такива, за които българският език не е майчин.

⁴³ За целите на настоящата операция и съгласно Стратегията за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система (2014-2020), ученици в риск от отпадане се считат:

- ученици от семейства, които са обхванати от безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт, бедност и др.;
- ученици с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежения и кризи в семейството; ученици с отрицателно въздействие на домашната среда; ученици с функционална неграмотност и ниско образование на родителите и др.;
- ученици с трудности в усвояване на учебното съдържание, липса на навици за учене; ученици с негативни нагласи към образователния процес, липса на мотивация, голям брой отсъствия и др.;

⁴⁴ Съгл. ДР, §1, т.6, т.7, т.31 и т.33 от ЗПУО

държавите – членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава/заплашва конкуренцията.

Общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата, може да се счита за нестопанска дейност съгласно съдебната практика на Европейския съд (Решение на Съда на ЕС от 27 септември 1988 г. по дело Humbel и Edel (263/86, Recueil, стр. 5365, точка 18) и Решение на Съда на ЕС от 7 декември 1993 г. по дело Wirth (C-109/92, Recueil, стр. I-6447, точка 15)) и Съобщение на Европейската комисия от 2016 г. - Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС (Известието). Във връзка с това, съгласно т. 28 от Известието, Съдът е приел, че държавата: „създавайки и поддържайки такава система на публично образование, която се финансира **изцяло или преимуществено** от държавния бюджет, а не от учениците или от техните родители, [...] не цели да се ангажира с платени дейности, а изпълнява своята мисия по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“⁴⁵.

В т. 29 от Известието е уточнено, че неикономическият характер на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат оперативните разходи на системата. Това е така защото този финансов принос често обхваща само малка част от реалните разходи за услугата и затова *не може да се смята за възнаграждение за предоставената услуга*.

В точка 17 от Решението си от 7 декември 1993 г. по дело Wirth, Съдът посочва, че са налице и училища, които се финансират основно от частни средства, по специално от средства на ученици и техните родители, и които учебни заведения се стремят да реализират икономическа печалба, като тяхната цел е да предлагат образователна услуга срещу възнаграждение (икономическа дейност). Това становище на Съда е намерило отражение в разпоредбата на т.30 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Известието).

Съгласно т. 30 от Известието, когато преимуществената част от оперативните разходи на дадена образователна институция се финансира от частни средства, в т.ч. от такси, заплащани от учениците или техните родители, Съдът приема, че тези образователни институции действат като предприятия, тъй като целта им е да предлагат услуги срещу заплащане.

Конкретният бенефициент Министерството на образованието и науката е държавен орган и действа в качеството си на публичен орган за провеждане на държавната политика в областта на образованието. За дейностите, планирани по настоящата операция, бенефициентът МОН не попада в обхвата на понятието „предприятие“, тъй като планираните дейности се финансират и контролират от държавата и следователно нямат икономически характер.

Дейностите ще бъдат осъществявани чрез регионалните управления на образованието, държавни, общински и частни училища, центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), центровете за специална образователна подкрепа (ЦСОП), регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО), Държавния логопедичен център и Националния дворец на децата в съответствие с параграф 6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ като участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретен бенефициент – Министерството на образованието и науката при спазване на правилата за недопускане на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

Регионалните управления на образованието (РУО) съгласно Закона за предучилищно и училищно образование са териториални администрации към министъра на образованието и науката за управление и контрол на системата на предучилищното и училищното образование. РУО са

⁴⁵ Commission Notice on the notion of State aid as referred to in Article 107(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (2016/C 262/01)

юридически лица на бюджетна издръжка към министъра на образованието и науката и не се считат за предприятия по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Държавните и общински училища - институции в системата на училищното образование съгласно Закона за предучилищно и училищно образование са публично-правни субекти, които изпълняват държавната политика в сферата на образованието, контролират се от държавата и не се считат за предприятия по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Частните училища съгласно чл. 40 (1) от ЗПУО са търговски дружества, ЮЛНЦ или кооперации, които по реда на ал. 2 осъществяват дейността си като образователни институции в системата на образованието след вписване в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование при условията и по реда на този закон. Съгласно ЗПУО и Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование всички частни училища получават средства от държавния бюджет по реда на чл. 283, ал. 3 за подпомагане на равния достъп и подкрепата за личностно развитие по чл. 283, ал. 1, т. 1, 3 и 9, както и средствата по ал. 1, т. 6 в частта им за изпълнение на дейностите за ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности. В допълнение, частните училища, включени в системата на държавното финансиране по чл. 10 и чл. 280, ал. 3, т. 1 от ЗПУО и Глава X от Наредбата получават и държавна субсидия за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на учениците по реда на чл. 287 по показателите, заложили в чл. 282, ал. 1 т 1-6 на същия закон. В същото време, частните училища финансират дейността си по реда на закона, по който са създадени и събират средства от родителите на учениците под формата на такси и други плащания за дейности, извън финансираните от държавния бюджет. Дейностите на частните училища в рамките на предлаганата от тях образователна услуга, финансирани от държавния бюджет като дейности, обект на държавна политика, попадат в приложното поле на т.28 – 29 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС, могат да се считат за нестопански. От друга страна, дейности в рамките на предлаганата от тях образователна услуга, които се финансират от родителите чрез такси и други плащания - за допълнителни занимания извън учебния план, за занимания по интереси, за транспорт, за материално-техническа база и др., поради наличие на пазар на частни училища, са стопански дейности, които попадат в приложното поле на т.30 от Известието на Комисията. В същото време допустими дейности по настоящата процедура са именно допълнителни занимания/обучения извън учебния план, занимания по интереси и др. За стопанските си дейности частните училища се считат за предприятия по смисъла на чл.107, §1 от ДФЕС, т.к. един и същи правен субект може да се разглежда като предприятие само за стопанските дейности, които извършва.

От приложимата нормативна уредба е видно, че частните училища осъществяват както нестопанска дейност, която е в рамките на общественото образование по смисъла на т.28-29 от Известието и е обект на държавна политика и контрол от страна на държавата, така и стопанска дейност, чрез събираните от родителите такси за нефинансираните от държавата дейности.

В тази връзка частните училища може да участват в дейности по проекта и да разходват средства, предоставени им от КБ-МОН, **в режим на минимална помощ** по реда на Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis. *В случай, че след осъществяване на Механизма за подбор на училища по проекта, КБ-МОН включи частни училища в изпълнение на дейности по настоящата процедура, за тях ще се прилагат правилата за минимална помощ (de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г. В този случай администратор на помощта по смисъла на чл.9,ал. 1, т. 4 от*

Закона за държавните помощи е Конкретният бенефициент – Министерство на образованието и науката, тъй като то управлява предоставянето на средствата към частните училища по проекта.

Когато КБ-МОН се явява администратор на държавна помощ, същият е длъжен да осигури пълно съответствие с приложимия режим по държавни помощи съгласно описаното в Условиата за кандидатстване и Административния договор за предоставяне на БФП (Приложение XI към Условиата за изпълнение), както и да изпълни задълженията си на администратор, произтичащи от Закона за държавните помощи или други нормативни актове. След изтичане на срока на действие на Регламент (ЕС) № 1407/2013, всяка схема за помощи *de minimis*, която изпълнява условията на настоящия регламент, продължава да се урежда от настоящия регламент за допълнителен период от шест месеца и впоследствие от действащия регламент по отношение минималната помощ.

ВАЖНО!!! Тъй като предоставянето на БФП от страна на УО на ПО към КБ-МОН не представлява минимална помощ, всички бюджетни редове в Раздел 5 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване са с описание „фонд: ЕСФ+, режим на финансиране: Неприложимо, допустим”.

Съгласно чл. 3 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013), общият размер на помощта по режим *de minimis*, предоставяна по настоящата операция, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да надхвърля 200 000 EUR или 391 166 лв. за период от три бюджетни години (текущата бюджетна година плюс предходните две бюджетни години), при спазване на всички изисквания на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

„**Минимална помощ**“ е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея, поради своя минимален размер, както е определена в действащия регламент на ЕС относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

„**Предприятие**“ по смисъла на правилата за конкуренцията е всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

„**Икономическата дейност**“ се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

Частните училища съгласно т. 7-12 от Известието във връзка с чл. 107, §1 от ДФЕС се считат за предприятия, независимо от правния им статут, за дейностите по настоящата процедура, които са икономически дейности за тях. Дейностите са с икономически характер, когато се изпълняват от частни училища, които не попадат в разпоредбата на т. 28 Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл.107 от ДФЕС (2016/С 262/01), тъй като не са преимуществено финансирани от държавата. Частните училища са субекти, действащи от свое име, за своя сметка и преди всичко по своя инициатива по отношение извършването на конкретни дейности.

В случай че частни училища бъдат включени от КБ-МОН в дейности по проекта, същите представят на КБ-МОН попълнена по образец **Декларация за минимални и държавни помощи** (Приложение ХVА към Условиата за изпълнение), в която надлежно отразяват обстоятелствата съгласно указанията и конкретно приложимата нормативна уредба, вкл. код по КИД-2008 на дейностите, които частното училище изпълнява. Относно декларираните обстоятелства КБ-МОН прави проверка в регистъра за минимални помощи - <https://minimis.minfin.bg/>. В резултат на направената проверка КБ-МОН и частното училище сключват **Договор/Споразумение за**

изпълнение на дейности по проекта⁴⁶ (примерен договор е представен в *Приложение XVIIВ към Условието за изпълнение*), където ясно се посочва размерът на отпуснатата от МОН минимална помощ по проекта при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) №1407/2013 г. и националното законодателство относно режим на помощ.

За целта КБ-МОН следи за разпоредбите на Регламент (ЕС) №1407/2013 г.⁴⁷:

- Съгласно чл. 3 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОВ L 352/24.12.2013) общият размер на помощта по режим *de minimis*, предоставяна от КБ-МОН към частно училище по настоящата процедура, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да надхвърля 200 000 EUR или 391 166 лв. за период от три бюджетни години (текущата бюджетна година плюс предходните две бюджетни години) и съответно левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лв.) за едно и също предприятие, което осъществява автомобилни товарни превози за чужда сметка за частното училище при спазване на всички изисквания на същия Регламент.

- Таваните, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, се прилагат независимо от формата на помощта *de minimis* или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза. Периодът от три бюджетни години се определя за текущата година и предходните две. За целите на таваните, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

- Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се сключва договора/споразумението и получената минимална помощ от:

1. предприятието -частно училище;
2. предприятията, с които частното училище образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
3. всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частното училище съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частното училище, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

По смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 „едно и също предприятие“ означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;

⁴⁶ Съгласно чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, Помощта *de minimis* се смята за отпусната в момента, когато законното право да получи помощта е предоставено на предприятието, съгласно приложимия национален правен режим, независимо от датата на плащане на помощта *de minimis* на предприятието.

⁴⁷ След изтичане на срока на действие на Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. се прилагат разпоредбите на действащия регламент към датата на предоставяне на минимална помощ/упражняване на контрол по законосъобразното предоставяне на минимална помощ.

б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;

в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;

г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви а) - г) по-горе, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани предприятия. В този случай физическо лице се приравнява на предприятие по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013, само ако извършва икономическа дейност под някаква форма, т.е. е едноличен търговец и/или упражнява свободна професия и/или участва в управлението и контрола върху дейността на някое от предприятията.

Частното училище е недопустимо да получи минимална помощ по настоящата процедура, ако попада в забранителните режими на помощ в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013, а именно:

а) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354 от 28.12.2013 г.);

б) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти („селскостопански продукти“ са продукти, изброени в приложение I към Договора (ДФЕС), с изключение на продуктите на рибарството и аквакултурите, включени в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1379/2013);

в) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейности в сектора на преработката и търговията със селскостопански продукти, в следните случаи:

i) когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на този вид продукти, изкупувани от първичните производители или предлагани на пазара от съответните предприятия;

ii) когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители

Съгласно чл. 2, т. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013:

а) „селскостопански продукти“ са продукти, изброени в приложение I към Договора, с изключение на продуктите на рибарството и аквакултурите, включени в приложното поле на Регламент (ЕО) № 104/2000;

б) „преработка на селскостопански продукти“ е всяка операция, извършена спрямо селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство, необходими за приготвянето на животински или растителен продукт за първата му продажба;

в) „търговия със селскостопански продукти“ е притежаване или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставяне или изобщо пускане на пазара по какъвто и да е друг начин, с изключение на първата продажба от първичния производител на прекупвач или преработвател, както и всяка дейност по подготвяне на продукта за такава първа продажба; продажбата от първичен производител на крайни потребители се счита за търговия, ако се осъществява в самостоятелни помещения, предвидени за тази цел.

г) помощите за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;

д) помощите, подчинени на преференциалното използване на национални продукти спрямо вносни такива.

По процедурата не се предоставя помощ на частно училище, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2014 г., включително на чл. 1, букви в), г) и д) от Регламента.

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени по-горе в букви а) или б), както и в един или повече от секторите или дейностите, обхванати от Регламент (ЕС) № 1407/2013 г., то Регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за съответните един или повече сектори или дейности, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 г.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване на етапа на финален подбор на училищата по Механизма КБ-МОН прави проверка на информацията, вписана в информационна система „Регистър на минималните помощи“ - <http://minimis.minfin.bg>, по отношение на всяко частно училище. Допълнително, преди сключване на договора/споразумението за изпълнение на дейности, както и преди всяко плащане КБ-МОН извършва съпоставка на данните в информационна система „Регистър на минималните помощи“ - <http://minimis.minfin.bg> и декларациите за минимални помощи, предоставени от частните училища по отношение на получените минимални помощи.

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори, частните училища следва да посочат в **Декларацията за минимални и държавни помощи (Приложение XVIIА към Условиата за изпълнение)** кода на основната си икономическа дейност. Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване за включване в дейности по проекта. За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 - <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>.

Допустимостта на частните училища се удостоверява посредством декларираните данни в Декларацията за минимални и държавни помощи и се проверява от КБ-МОН към момента на сключване на договор/споразумение за изпълнение на дейности от частно училище (примерен договор е представен в Приложение XVIIБ към Условиата за изпълнение).

Помощта *de minimis*, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в селскостопанския сектор (ОВ L 352 от 24.12.2013 г.) и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3,

параграф 2 на Регламента, като натрупването на минималните помощи е по вид дейности до съответния праг за конкретния вид дейност. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 360/2012 на Комисията от 25 април 2011 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (*de minimis*) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L 114 от 26.04.2012 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ е до левовата равностойност на 500 000 евро.

Помощ *de minimis* не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с Регламент за групово освобождаване или с Решение, приети от Комисията. Помощ *de minimis*, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Когато с отпускането на нова помощ *de minimis* може да бъде надвишен съответният таван, определен в член 3, параграф 2 на Регламент №1407/2013 (като периодът обхваща двете предходни и текущата бюджетна година), никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия регламент. В такива случаи не може да се иска благоприятно третиране на мярката за помощ по регламента - нито към момента на предоставяне на помощта, нито в който и да е по-късен момент. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) № 1407/2013, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по подписания договор/споразумение от страна на частното училище и КБ-МОН.

Държавите членки предоставят нова помощ *de minimis* в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта *de minimis*, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в цитирания регламент.

Данните за получените минимални помощи през предходните две приключили финансови години и през текущата година до датата на деклариране следва да бъдат надлежно посочени от частното училище (когато е приложимо) в т. 8 от Декларацията за минимални и държавни помощи (Приложение ХVIA към Условието за изпълнение). В случай, че частно училище подаде заявление за участие и бъде избрано за включване в изпълнение на дейности по проекта съгласно Механизма за подбор на училищата, то следва да подаде **Декларация за минимални помощи (Приложение ХVIA към Условието за изпълнение)** към КБ-МОН, който извършва проверка на декларираните обстоятелства в регистъра на минималните помощи - <https://minimis.minfin.bg/>. В резултат на направената проверка КБ-МОН и частното училище сключват **Договор/Споразумение за изпълнение на дейности по проекта** (примерен договор/споразумение е представен в **Приложение ХVIB към Условието за изпълнение**) при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) №1407/2013 г. и националното законодателство относно режима на помощ и условията за финансиране, описани в т.16 от настоящите Условия за кандидатстване.

Към момента на сключване на договор/споразумение, проверката за ненадвишаване на максимално допустимия таван за получена минимална помощ, определен в чл. 3, т. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални и държавни помощи и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В случай че при сключване на договора/споразумението за изпълнение на дейности между частното училище и КБ-МОН се установи, че с финансовата помощ в режим *de minimis*, за която се сключва договора/споразумението, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите минимални помощи, КБ-

МОН намалява размера на разходите по дейностите на частното училище до максимално допустимия размер без да се редуцират заявените ученици от уязвимите групи по проекта.

Преди сключване на договора/ споразумението, КБ-МОН ще извършва проверка по същество на деклариранията от частното училище помощ в режим *de minimis*. В случай, че бъде установена погрешно декларирана сума към момента на сключване на договора/споразумението за изпълнение на дейности, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 или се установи, че частното училище попада в забранителния режим, КБ-МОН отказва да сключи договор/споразумение с това частно училище.

В процеса на изпълнение на проекта, КБ-МОН ще прилага контролни механизми, с които да гарантира, че всички условия на Регламент (ЕС) № 1407/2013 са изпълнени. Контролните механизми са съвкупността от мерки, правила, процедури, официални източници на информация, посредством които администраторът на помощ проверява съответните обстоятелства, за да гарантира изпълнението на всяко едно условие от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Във връзка с чл. 6, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, администраторът на помощ е необходимо да документира и събира цялата информация, относно извършваните от него проверки при прилагането на Регламента. Съставените документи трябва да съдържат минимума информация, чрез която да е възможно да се докаже, че са спазени условията на Регламента. В тази връзка, администраторът на помощ - МОН проверява деклариранията от кандидатите информация, чрез съпоставянето ѝ с данни от официални източници, като например НСИ, Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите и др. При проверка на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 за всяко частно училище, МОН следва да изготви и попълва контролен лист за съответствието на отпусканата минимална помощ с изискванията на Регламента, като събира надеждна одитна следа за извършените проверки.

КБ-МОН не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ от сключване на договор/споразумение.

Помощта *de minimis* се смята за отпусната от момента на подписване на договора/споразумението за изпълнение на дейности по проекта, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

Съгласно чл. 3, пар. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. всички суми (стойности) на помощта са в брутно изражение, т. е. преди облагане с данъци или други такси.

Помощите, които се предоставят на няколко части (т.е. когато частното училище предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия), се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 3, ал. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.

Сконтирането следва да се извършва от КБ-МОН, преди всяко плащане по договор/споразумение за изпълнение на дейности между МОН и частното училище с оглед гарантиране, че предоставената помощ е съобразена с праговете за съответния вид помощ, установени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.

При неспазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013, получателят възстановява пълния размер на предоставените средства по настоящата процедура, със законната лихва от момента на получаването до окончателното им изплащане. Възстановяването на неправомерно предоставена минимална помощ се извършва по реда, описан в договор/споразумение за изпълнение на дейности по проекта от частно училище – Приложение ХVІВ. Отговорността за възстановяването на такива помощи е на администратора на помощта.

Неправомерно получената минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз или на Европейската комисия, представлява публично вземане, което се установява от КБ-МОН в качеството му на администратор на помощ по настоящата процедура чрез издаване на акт за установяване на публичното вземане по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Вземанията по издадените актове подлежат на събиране по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от органите на Националната агенция за приходите. Администраторът на помощ МОН, издал акта за установяване на публичното вземане по реда на АПК в срок до три работни дни от издаването на акта информира министъра на финансите.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите, чл. 37 от ЗДП и глава V, от Наредба № Н-3 /22.05.2018 г. на министъра на финансите за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество.

При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) № 1407/2013, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по подписания договор/споразумение за изпълнение на дейности по проекта от частно училище.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията, КБ-МОН е длъжен да документира и събира цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) № 1407/2013. Документацията относно индивидуалните помощи *de minimis* се съхранява за период от 10 бюджетни години, считано от датата на тяхното предоставяне. Документацията относно схемите за помощ *de minimis* се съхранява съгласно чл. 6, ал. 4 и 5 на Регламент № 1407/2013 за период от 10 бюджетни години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по такава схема. КБ-МОН информира УО на ПО за началната дата на периода.

При поискване от Европейската комисия КБ-МОН предоставя чрез УО на ПО на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) № 1407/2013. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

Задължение на Администратора на помощта, произтичащо от чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от Правилника за неговото прилагане, е да информира министъра на финансите в срок от 3 работни дни от предоставянето на всяка помощ *de minimis* чрез Информационната система „Регистър за минималните помощи“ (<http://minimis.minfin.bg>).

Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование на образованието са специализирани обслужващи звена съгласно чл. 50, ал. 3 от ЗПУО и в тази връзка са институции в системата на образованието в съответствие с чл.2, ал.3 от ЗПУО.

Държавният логопедичен център съгласно § 20, ал. 1 от ДР на ЗПУО осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 3 и 5 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 3.

Националният дворец на децата съгласно § 19, ал. 1 от ДР на ЗПУО осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 и може да извършва и

дейности по чл. 49, ал. 1, т. 1. В допълнение, съгласно § 19 ал. 2 от Преходните и Заключителни разпоредби на ЗПУО, Националният дворец на децата може срещу заплащане да извършва дейности по чл. 49, ал. 1, т. 1, които не се финансират от държавния бюджет, при условия и по ред, определени със заповед на министъра на образованието и науката. В тази връзка Националният дворец на децата (НДД) може да участва по процедурата само в дейности, които се финансират от държавния бюджет. Съответно, НДД при участие в дейности по процедурата представя декларация за разграничение на икономическата от неикономическата дейност – **Приложение XVI към Условието за изпълнение на конкретния бенефициент МОН**, който я предоставя при отчитане на УО.

Крайни ползватели са ученици от уязвими групи – ученици от маргинализирани групи като роми, такива с обучителни затруднения, с пропуски в усвояването на учебното съдържание, ученици в риск от отпадане от образователната система, ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби и техните родители, ученици, нуждаещи се от допълнителна подкрепа за мотивация и дейности, за да са пълноценни участници в обществената образователна система, както и педагогически специалисти и непедagogически персонал, ангажиран с работа по приобщаващо образование на ученици от уязвими групи и техните родители. За дейности по операцията, за които е приложимо, изборът на изпълнители ще бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз и в съответствие със Закона за обществените поръчки.

Предвид гореизложеното, настоящата операция не попада в обхвата на приложимите разпоредби за държавни помощи. В случай на включване на частни училища в дейности по проекта, КБ-МОН прилага разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. като финансира разходите на частните училища в режим на минимална помощ чрез сключване на договор/споразумение за изпълнение на дейностите с тях и изпълнява функциите на администратор на помощ в тези случаи. За целта КБ-МОН ползва Приложение XVIА и Приложение XVIБ към Условието за изпълнение.

17. Хоризонтални политики⁴⁸:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно и чл.9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение (в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните политики, както и прилагането на Хартата на основни права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. За целта конкретният бенефициент следва Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>, конкретно Приложение 2 и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>, конкретно Приложение 2, утвърдени със заповед № В-105 от 19.07.2022 г. на заместник министър – председателя на еврофондовете и министър на финансите

⁴⁸ Описват се изискванията за постигане на съответствие с хоризонталните политики на ЕС и, ако е приложимо, на принос към тях.

Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо)

Максималната продължителност на проекта, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП, е **60 месеца, но не по-късно от 31.12.2027.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения⁴⁹

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения⁵⁰

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектни предложения

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕФСУ.

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган (издадена в двуседмичен срок от датата на подаване на проектното предложение). Оценката се извършва на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист в ИСУН 2020, който включва всички приложими критерии. За да бъде одобрено за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички критерии („ДА“ или „Неприложимо“) съгласно Таблицата за комплексна оценка на проектното предложение, посочена в Методология за оценка на проектно предложение при процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (Приложение IX към Условието за кандидатстване).

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕФСУ оценяването на проектното предложение се извършва в срок до три месеца от крайния срок за подаването му, посочен в т. 25 от настоящите Условия за кандидатстване.

В случай на установени по време на оценката нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите, Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. В уведомлението, което се изпраща на конкретния бенефициент, задължително се съдържа информация, че неотстраняването на установените нередовности може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на отстраняването. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица). Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение. Предвид това, промени в профила

⁴⁹ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

⁵⁰ Попълва се ако по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

на кандидата в ИСУН 2020 не са допустими. В случай че конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията, производството по процедурата може да бъде прекратено.

Допълнителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН 2020. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е- кандидатстване“ в ИСУН 2020, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

Комплексната оценка включва както проверка относно административното съответствие на проектното предложение и допустимост на конкретния бенефициент и проектните дейности, така и оценка по същество.

По време на оценката, предложените индикативни цени за активи ще подлежат на проверка от страна на Управляващия орган по отношение на реалистичност спрямо документите, представени съгласно посоченото в т. 24, подточка 7 от настоящите Условия за кандидатстване. В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими или необосновани разходи, дублиране на заложените дейности и/или разходи и др., надвишаване на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ или на максималния размер на разход, определен в настоящите Условия за кандидатстване, или промяна на размерите на единичните разходи, определени в настоящите Условия за кандидатстване, съответните разходи от бюджета на проекта (секция 6 от Формуляра за кандидатстване) ще бъдат служебно премахвани/коригирани или на конкретния бенефициент ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 (КН на ПО), описани в Приложение IX към Условията за кандидатстване.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата. В рамките на настоящата процедура кандидатът може да подаде само едно проектно предложение.

23. Начин на подаване на проектните предложения

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>.

Съгласно извършена промяна на софтуера за подписване Combo Lite – за потребители на електронен подпис В-Trust е необходимо задължително да се използва посоченият от издателя софтуер Desktop Signer, като се избере тип на подписване PKCS7 и да се проверят в Настройките

на софтуера дали формата на типа на електронния подпис е Detached (p7s), нивото да е Baseline_V и Хеш алгоритъм SHA1.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН 2020 се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН 2020 след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение VIII към Условието за кандидатстване).

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условието за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в секция 13 „Прикачени електронно подписани документи“ към Формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 2 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на формуляра в ИСУН 2020.

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице. При оправомощаване следва да се приложи Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. Промени на посочения профил, вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил, са недопустими.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН 2020.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 2 ГБ. Общият препоръчителен размер на всички прикачени файлове е 10 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ОПНОИР на хартиен носител, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН 2020 от потребител на системата със съответните права.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН 2020 се поддържа от дирекция „Системи за управление на средствата от Европейския съюз” в администрацията на Министерския съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване

Кандидатът по настоящата процедура чрез директно предоставяне е необходимо да приложи в секция 13 „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра за кандидатстване следните попълнени, подписани на хартиен носител и сканирани документи:

1. Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо). *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.*

2. Декларация на представляващия кандидата – попълнена по образец (Приложение I към Условието за кандидатстване).

3. Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ - попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване).

Декларациите се попълват и подписват от официалния представител на кандидата.

В случай, че проектното предложение се подава с валиден КЕП на официалния представител на кандидата, декларираната информация се потвърждава във Формуляра за кандидатстване в секция 12. „Е-декларации“ за всяка от посочените декларации.

В случай, че проектното предложение се подава с валиден КЕП на оправомощено лице, декларациите в секция 12 „Е-декларации“ се попълват и подписват от официалния представител на кандидата на хартиен носител и същите се сканират и прикачват в секция 13. „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра за кандидатстване или с електронен подпис и същите се прикачват в секция 13. от Формуляра за кандидатстване.

Посочените по-горе декларации следва да бъдат с дата след обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

4. Автобиографии по образец (Приложение III към Условието за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на екипа за организация и управление на проекта на централно ниво, придружени от документ/и, доказващи извършения подбор на членовете на екипа. *Задължително се прилагат за основния екип за организация и управление на проекта на централно ниво, който включва ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водач координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт информация и комуникация.*

5. Механизъм за подбор на училища, който включва обективни изисквания за избор на училищата, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията. Документът следва да бъде подписан от официалния представител на кандидата.

6. Оферти за доставки и/или проучвания в интернет за стоки, за които не се прилагат опростени варианти на разходи – с предложени цени от доставчика на стоката от минимум два източника за доказване на планиран разход. Прилагат се за разходи, за които в т. 14 от Условието за кандидатстване не е определена единна ставка или разход за единица продукт. От представените оферти и/или извлечения от каталози на производител/ доставчик и/или проучвания в интернет за активи следва да е видно наименованието на съответния актив, цена на актива и вид на валутата.

обстоятелства.

7. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 – Приложение IV към Условието за кандидатстване.

8. Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 - Приложение V към Условието за кандидатстване.

25. Краен срок за подаване на проектните предложения

Крайният срок за подаване на проектното предложение, подписано с Квалифициран електронен подпис (КЕП) през системата ИСУН 2020 е: не по-късно от 17:30 часа на 30.11.2022 г.

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, за час на подаване на проектното предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат/конкретния бенефициент.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ кандидатът по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН 2020, секция „Разяснения по процедурата“ или на електронната поща на УО: infosf@mon.bg, като ясно се посочва наименованието на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Разясненията от страна Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за кандидата. Въпросите на кандидата и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН2020: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата), съответно се изпращат до конкретния бенефициент по процедурата, в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване по процедурата.

26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения

Проектното предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено само по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) - <https://eumis2020.government.bg>.

Ако проектното предложение бъде представено на хартия, то няма да бъде допуснато до оценка.

27. Допълнителна информация

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

При наличие на положителен резултат от оценяването, в едноседмичен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО) взема решение за предоставянето на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Решението на РУО се обективира в административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент.

Решение за прекратяване на процедурата чрез директно предоставяне може да се вземе при следните случаи:

- Когато няма постъпило проектно предложение, в случай че е определен краен срок за подаване или когато подаденото проектно предложение е оттеглено;
- При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея;
- В случай че конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

Уведомяването на конкретния бенефициент за сключване на административния договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на кандидата (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение I);
2. Декларация за нередности – по образец (Приложение XIII);
3. Финансова идентификация (Приложение XIV)

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование” 2021-2027 (*Приложение XI към Условиата за изпълнение*) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 по Програма „Образование” (*Приложение XII към Условиата за изпълнение*), които са неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ). В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ – *Приложение XV от Условиата за изпълнение*.

28. Приложения към Условието за кандидатстване

Приложения за попълване и подаване в ИСУН 2020:

- Образец на декларация на кандидата (Приложение I);
- Образец на декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ (Приложение II);
- Образец на автобиография (Приложение III).
- Образец на заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 (Приложение IV).
- Образец на заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 (Приложение V)

Приложения за информация:

- Образец на Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VI);
- Указания на УО на Програма „Образование“ 2021-2027 за конкретния бенефициент Министерство на образованието и науката относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти (Приложение VII);
- Указания на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение VIII);
- Таблица за бюджет-кодове-индикатори ИСУН ОДП (Приложение VIIa)
- Методология и критерии за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (Приложение IX);
- Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ и Програма „Образование“ 2021-2027 и придружаващи документи (Приложение X);

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Приложение XI);
- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1,2 и 3 от Програма „Образование“ (Приложение XII);
- Образец на декларация за нередност (Приложение XIII);
- Образец на Финансово идентификация (Приложение XIV);
- Условия за възстановяване на разходите по процедура „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ (Приложение XV).
- Декларация за разграничение на стопанската от нестопанската дейност (Приложение XVI) – за МОН относно Национален дворец на децата.
- Декларация за минимални помощи на частно училище (Приложение XVIIa) – за МОН при избор на частни училища, отговарящи на Условието за кандидатстване.

- Примерен Договор/Споразумение за изпълнение на дейности по проекта на частно училище (Приложение XVIБ) - за МОН при избор на частни училища, отговарящи на Условието за кандидатстване.
- Въпросник за мониторинг на изпълнението (Приложение XVII).
- Таблица „Изменение на бюджет“ (Приложение XVIII).